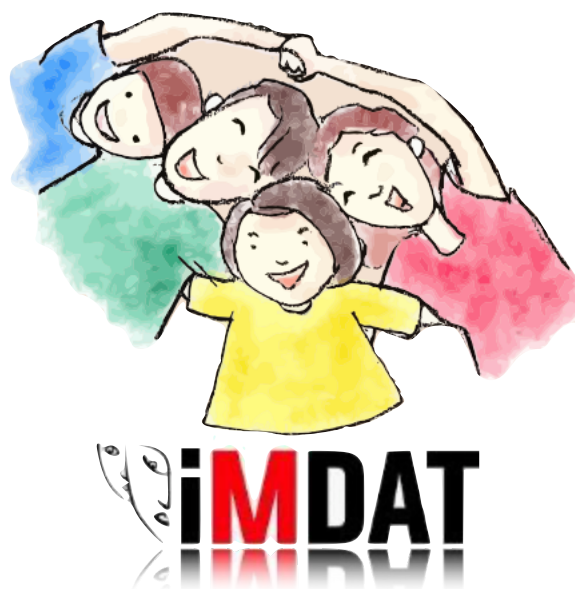

PEDOFİLİ RAPORU

İMDAT

Şiddeti Önleme ve Rehabilitasyon Derneği

1. Yönetici Özeti	5
2. Giriş.	10
2.1. Pedofilin Tipleri	14
2.1.1. Tercihe Bağlı Pedofili (Pedofil Olan Çocuk Cinsel İstismarcı).....	14
2.1.2. Pedofil Profili	16
2.1.3. Durumsal Cinsel İstismarcılar (Pedofil Olmayan Çocuk İstismarcıları) .	17
2.2. Pedofilin Etiyolojisi	19
2.2.1. Biyolojik Teoriler	19
2.2.2. Psikolojik Teoriler	19
2.3. Cinsel istismar Mağduru Çocuk	20
3. Dünyadaki Durum	26
3.1. Afrika	35
3.2. Avrupa	37
3.3. Amerika ve Karayipler	39
3.4. Orta Doğu ve Kuzey Afrika	40
3.5. Güneydoğu Asya	41
4. Türkiyede'ki Durum	42
5. Hukuksal Durum	46
5.1. Türk Hukukunda Çocuğun Cinsel İstismarı ve Sömürüsü.....	47
5.1.1.Çocuğu Cinsel İstismarı (TCK 103)	47
5.1.2.Reşit Olmayanlarla Cinsel İlişki (TCK 104).....	49
5.1.3.Cinsel Taciz (TCK 105).....	50
5.1.4. Müstehcenlik (TCK 226)	51
5.1.5. Fuhuş (TCK 227)	52
5.2. Uluslararası Hukukta Çocuğun Cinsel İstismarı ve Sömürüsü	53
5.2.1. BM Çocuk Hakları Sözleşmesi	53
5.2.2. BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşmeye Ek Çocuk Satışı, Çocuk Fahişeliği ve Çocuk Pornografisi İle İlgili İhtiyari Protokol.....	55
5.2.3. Çocukların Cinsel Suistimal ve Cinsel İstismara karşı Korunmasına İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi	55
5.2.4. Kadına Yönelik Şiddet ve Aile içi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi (İstanbul) Sözleşmesi	55
6. Pedofili ile Mücadele Eden Kurum ve Kuruluşlar.....	57
7. Öneriler.....	64
8. Sonuç	67
Kaynakça	69
İMDAT Derneği Pedofili Komisyonu	72

Grafik Listesi

Grafik 1: 18 yaşında önce cinsel ilişkiye zorlanan kızların ülkeler göre oranı

Grafik 2: 18 yaşında önce cinsel ilişkiye zorlanan kızların ve erkeklerin ülkelere göre oranı

Grafik 3: DSÖ bölgesine göre çocuklara yönelik şiddeti ele almak için koordinasyon mekanizmalarında yer alan sektörler, 2018 (N = rapor eden 155 ülke)

Tablo Listesi

Tablo 1: Çocuk Tacizcilerinin FBI Tipolojileri (Terry & Tallon, 2013)

Tablo 2: Tercihsel ve Durumsal Pedofilinin Özellikleri (Polat, 2017)

Tablo 3: Pedofili Savunmaları (Zucker , 1998)

Tablo 4: Pedofili Savunmaları (Arnes & Houston, 2001)

Tablo 5: Foller Tarafından Yapılan Çocuğa Yönelik Cinsel İstismar Davranışlarının Sınıflandırılması (Polat, Tüm Boyutlarıyla Pedofili, 2015)

Tablo 6: Cinsel istismarı mağdur çocukta fiziksel ve davranışsal özellikler (Polat, Viktimoloji, 2020)

Tablo 7: Cinsel istismarın küçük çocuklarda ve ergenlerde gösterdiği belirtiler (Polat, Viktimoloji, 2020)

Tablo 8: Adalet Bakanlığı 2011 - 2019 Yılları Cinsel Suç Sayıları

Yönetici Özeti

Dünyanın her yerinde cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlar, mağdurun fizyolojik ve psikolojik durumuna ve gelişimine büyük tehdit oluşturmakta ve yaşam boyu derin izler bırakmaktadır. Tüm cinsel suçları önlemeye yönelik politikalar büyük bir hassasiyet içinde oluşturulmalıdır. Bütün grupların cinsel dokunulmazlığı tartışılması gereken önemli ve elzem bir konu olmakla birlikte bu rapor çocuk cinsel istismarı üzerine oluşturulmuş ve özelde pedofili konusuna yoğunlaşmıştır.

Tanımlara ve ifadelere olguları anlamak, nasıl bir yol izleneceğini saptamak ve bu olguları hukuksal çerçeveye içerisinde konumlandırmak açısından açık ve net bir şekilde yer verilmelidir.

Bu raporda yer alan çocuk ifadesi Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne istinaden 18 yaş altında olan herkesi kapsamaktadır. Cinsel istismar ise bir çocuğun bir yetişkin tarafından cinsel tatmin amacıyla doyum aracı olarak kullanılmasıdır. Bir yetişkin tarafından çocuğa cinsel amaçlarla yöneltilen her davranış (davranışların temas içerip içermemesinde bağımsız olarak) cinsel istismar olarak değerlendirilir. Cinsel istismar seks konuşma, röntgencilik, okşama, cinsel birleşme, cinsel sömürü, pornografi, teşhircilik, çocuk fahişeliği, grup olarak seks yapma veya oral seks yapma gibi çok geniş bir perspektifte her türlü davranışı içermektedir (Polat, Tüm Boyutlarıyla Pedofili, 2015).

Pedofili, erişkin bir kimsenin aynı ya da karşı cinsiyetteki çocukları cinsel açıdan çekici bulması ve onlara cinsel eğilim duymasıdır. Bu eğilimin davranışa dönüşmesi hukuksal açıdan cinsel istismar olarak karşımıza çıkmaktadır (Polat, Tüm Boyutlarıyla Pedofili, 2015). Çocuklara yönelik gerçekleşen her cinsel suçun failinin pedofili olarak değerlendirilmesi Türkiye'de sıkça karşılaşılan bir hatadır. DSM-V (Mental Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal El Kitabı) tanı ölçütlerine göre en az 6 aylık süre boyunca, kişide ergenlik dönemine girmemiş bir çocukla (genellikle 13 yaşlarında ya da altında olanlarla) cinsel aktivitede bulunma ile ilgili yoğun, cinsel yönden uyarıcı fantezilerinin, cinsel dürtülerinin ya da davranışlarının yineleyici biçimde ortaya çıkması olarak tanımlanmaktadır. Tanı konulabilmesi için kişinin en az 16 yaşında olması ve istismarcının istismar edilen çocukla arasında en az 5 yaş olması gerekmektedir (Amerikan Psikiyatri Birliği, 2013).

Pedofili eylemi birden bire ortaya çıkan anlık bir durum değildir. Çoğu zaman belirli bir davranış örüntüsü içerisinde kontrollü bir şekilde ilerler. Çoğunlukla erkek, saygın bir konuma sahip ve çocukların yer aldığı alanlarda çalışan veya bu alanlarda gönüllü olarak yer alan pedofili, çocukla güvene dayalı bir ilişki kurmakla başlar. Konuşmayı tercih eder, çocuğun ilgisini ve güvenini kazanmak için çocukla iyi vakit geçirir ve ona hediyeler alır. Nadiren çocuğu cinsel temasa zorlar ve üzerinde baskı kurar. Pedofili, her zaman bir sonraki adımını temkinli atar ve çocuğun istismarı başkalarına anlatıp anlatmayacağını tartar. (Leclerc, Proulx & McKibben, 2005 ve Polat, 2017). Bu tür bir durumda çocuk cinsel istismar karşısında ne yapacağına karar vermekte zorlanır. İstismar edilen çocuğun yaşı ne kadar küçükse, istismar edildiğini anlaması da o kadar düşük düzeyde olmaktadır. Birçok çocuk cinsel istismarı, yapılabilir bir şeymiş gibi görmekte ve bu kısır döngü, istismarın uzun bir müddet sürmesiyle sonuçlanmaktadır. Bu durum çocukta hem fiziksel hem de ruhsal bozuklukların oluşmasına sebep olmaktadır (Polat, Adli Psikoloji, 2018).

Pedofili, davranış örüntüsü ve sinsi doğası gereği gizli kalmakta ve çocuk istismarının en önemli problemi olarak yerini korumaktadır. Yargıya taşınan cinsel istismar suç faillerinin çoğunun pedofili kriterlerine uymadığı unutulmamalıdır. Bu sebeple suçu kimin işlediğini iyi tanımlamak gerekmektedir.

Pedofillerin kendilerini gizlemeleri, toplum gözünde ve hukuksal açıdan kabul görmediğini bilmelerine rağmen yaptıklarının yanlış olduğunu düşünmemeleri, çocuklar üzerindeki manipülasyonları ve destek arama çabasına girmemeleri pedofili olgusunu çalışmayı ve yaygınlığını saptamayı oldukça zorlaştırmaktadır. Pedofili vakalarının çok küçük bir kısmının yargıya taşındığı düşünülmektedir ve çalışmalar ortaya çıkarılan suçların incelenmesi ile sınırlıdır.

Bunun yanında Ligiero ve arkadaşlarının (2019) ifadesiyle çocuğa yönelik cinsel şiddet, çağımızın en büyük sessiz küresel pandemilerinden biridir ve her yaştan çocuğu etkileyen ve her gelişme düzeyindeki ülkelerde ortaya çıkmaktadır.

UNICEF'in paylaştığı basın bültenine göre dünyada 1-19 yaş aralığındaki 15 milyon ergen kız çocuğu yaşamlarının bir döneminde cinsel ilişkiye ve diğer cinsel eylemlere zorlanmıştır. Cinsel istismar mağdurlarının %90'ı failleri tanığını ve yalnızca %1'i profesyonel destek aldığını belirtmiştir (Zero Violence Against Children by 2030, 2019). Küresel tahminler, 20 yaşın altındaki 120 milyon (yani 10'da birinin) kız çocuğunun bir tür zorla cinsel ilişki yaşadığını gösteriyor (Ligiero, D. ve ark., 2019). Cinsel istismarın küresel yaygınlığın saptamaya çalışan meta-çalışmalar bu tahminleri doğrular niteliktedir:

- 22 ülkeden 65 makalenin incelendiği araştırmada erkeklerin %7.9'u, kadınların %19.7'si çocuk yaşta bir tür cinsel istismara maruz kaldığını belirtmiştir (Perade, N. ve ark.,2009).
- 24 ülkeden 55 makalenin incelendiği başka bir çalışma cinsel istismar yaygınlığını kızlarda %8-31 ve erkeklerde %3-17 arasında değiştiğini göstermiştir (Barth, J. ve ark., 2013).
- 331 araştırma verisini içeren ve 10 milyon kişiyi temsil eden bir diğer çalışma cinsel istismar yaygınlığını %11.8 (erkeklerde %7.6, kadınlarda %18) olarak saptamıştır (Stoltenborg, M. ve ark., 2011).

Türkiye'de TÜİK verilerine göre 2019 yılında güvenlik birimlerine gelen veya getirilen çocukların %15.2'si cinsel suçlardan dolayı mağduriyet yaşadı. Bu oran, 2019 yılında güvenlik birimlerine mağdur olarak gelen tüm çocukların sayısı ile kıyaslandığında yaklaşık 31.387 çocuğa denk gelmektedir.

Adalet Bakanlığının 2011-2018 ve 2012-2019 verileri incelendiğinde 9 sene içerisinde 159.813 çocuğa yönelik cinsel istismar suçunun mahkemelere taşındığı görülmüştür. Cinsel taciz, cinsel saldırı ve cinsel istismar başlıkları altında toplanan bütün cinsel suçların %45'i cinsel istismar suçlarından oluşmaktadır.

Çocuk istismarının yasal bir formu olan çocuk evlilikleri ise maalesef Türkiye’de toplumun çoğunluğu açısından bir “sorun” olarak değerlendirilmemektedir. Eğitimsizlik, töre ve aşiret faktörü, dini bilgilerin yanlış yorumlanması, ekonomik sebepler, aile içi şiddetten kaçınmaya çalışmak ve taciz veya tecavüze maruz kalma nedeniyle namusun temizlenmesi düşüncesiyle çocuğun tecavüzcüsüyle evlendirilmesi gibi nedenlerden dolayı 2020 yılında evlendirilen kız çocukları sayısı TÜİK verilerine göre 13.014’tür. Türkiye’de aile izniyle 17 yaşındaki çocuklar evlenebilmekte hatta mahkemeden alınan izin ile 16 yaşındaki çocuklar da evlendirilmektedir. Türkiye’de 2020 yılında evlendirilen kız çocuklarının %88’i kendilerinden 4 ila 33 yaş büyük erkeklerle evlendirilmiştir. (İmdat, Türkiye’de Çocuk Evlilikleri Raporu, 2021).

Diğer taraftan ensest vakalarının binde birinin ortaya çıktığı gerçeği çocuğa yöneltilen cinsel şiddetin boyutunu ölçmeyi zorlaştırmaktadır.

Çocuk ticareti, çocuk fahişeliği ve çocuk pornografisi gibi çocukların cinsel amaçlarla kullanılmasına dayanan örgütsel faaliyetler de küresel anlamda önlenmesine yönelik ortaklıkların yapıldığı önemli bir konudur.

Bu bilgiler ışığında cinsel istismarın engellenmesi için etkin politikaların uygulanması; mağdurların desteklenmesi için sağlık çalışanlarını, sosyal hizmet uzmanlarını, psikologları dahil eden multidisipliner bir yaklaşım izlenmesi; çocuk ve ailelerin eğitilmesi; yargı mensuplarının çocuğun üstün yararı prensibini gözeterek yargı sistemlerini işletmesi bir zorunluluktur. Aksi takdirde cinsel istismar görünenden çok daha büyük bir risk olarak her çocuğun fiziksel ve psikolojik bütünlüğünü tehdit etmeye devam edecektir.

Giriş

Günümüzde çocukların cinsel olarak istismar edilmesi, global bir halk sağlığı sorunu olarak kabul edilmektedir. Çocuğun cinsel istismarı, “psikososyal gelişimini tamamlamamış ve yaşı küçük olan bir çocuğun bir yetişkin tarafından cinsel uyarılma için kullanılmasıdır”. Pedofili ise erişkin bir kimsenin aynı ya da karşı cinsiyetteki çocukları cinsel açıdan çekici bulması ve onlara cinsel eğilim duymasısıdır (Polat, 2021).

Pedofili aynı zamanda Parafili olarak sınıflandırılan dürtü bozuklukları içinde yer almaktadır. Tercihsel pedofili cinsel dürtü bozukluğu olarak değerlendirilmektedir. Önlenemez bir dürtü bozukluğu olması sebebiyle bir hastalık olarak kabul edilmesine karşın bir suç olduğu gerçeği çok önemlidir. Pedofilik eğilimin eyleme dönüştüğü durumlar hukuksal olarak çocukta cinsel istismar olarak karşımıza çıkmaktadır. (Polat, Tüm Boyutlarıyla Pedofili, 2015).

Tanımlamadaki bu karışıklık itibariyle, çocuğa karşı işlenen cinsel suç saldırganlarının pedofilik mi yoksa istismarcı mı oldukları sıklıkla tartışılmaktadır. Bu durum, yapılan tanıma ve operasyonel sınıflamaya bağlı bir durum olarak değişmektedir. Adli tıp açısından sorulması gereken pratik soru çocuklara cinsel saldırıda bulunan pedofiller ile pedofili kriterlerine uymayan çocuk cinsel istismarcıları arasında herhangi bir farklılık olup olmadığıdır. Genel görüş tüm çocuklara yönelik cinsel saldırıda bulunanların pedofili olarak değerlendirilmesidir (Polat, Tüm Boyutlarıyla Pedofili, 2015).

Çocuğun cinsel istismarı, çocuk veya ergenin tam olarak anlayamadığı ve bilinçli bir şekilde rıza gösteremeyeceği cinsel eylemlerin içinde bulundurulmasıdır (Hobbs, 2007). İstismarcının yaşı veya olgunluğu çocuk ile mukayese edildiğinde istismarcı, avantajlı durumda yer almaktadır. Bu kişiler çocuk ile bakım veya otorite durumuyla bağlantılı olduğunda, kandırarak veya zorla çocuğun cinsel aktivitede yer almasını sağladıkları durumlarda cinsel istismarın gerçekleşmesi söz konusudur (Finkelhor, 1994). Özetle, bir çocuğun bir yetişkin tarafından cinsel tatmin amacıyla doyum aracı olarak kullanılmasıdır (Polat, 2021).

Tercihsel pedofili olarak sınıflandırılan dürtü bozukluğu ; DSM-V (Mental Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal El Kitabı) tanı ölçütlerine göre en az 6 aylık süre boyunca, kişide ergenlik dönemine girmemiş bir çocukla (genellikle 13 yaşlarında ya da altında olanlarla) cinsel aktivitede bulunma ile ilgili yoğun, cinsel yönden uyarıcı fantezilerinin, cinsel dürtülerinin ya da davranışlarının yineleyici biçimde ortaya çıkması olarak tanımlanmaktadır. Tanı konulabilmesi için kişinin en az 16 yaşında olması ve istismarcının istismar edilen çocukla arasında en az 5 yaş olması gerekir (Amerikan Psikiyatri Birliği, 2013). Tanı koyulabilmesi için kişinin bu cinsel dürtülere göre davranması ya da kişinin cinsel dürtüleri veya fantezilerinin belirgin bir sıkıntıya yahut kişilerarası problemlere sebep olması gerekmektedir (Erdoğan, 2010). Diğer taraftan, yaşanan olgulara baktığımızda çocuklara yönelik cinsel istismar olgularının büyük bir kısmı pedofili dürtü bozukluğu olmayan kişiler tarafından gerçekleştirilmektedir. Çocuğu istismar eden kişinin kim olduğunu tanımlamak önemlidir. (Polat, Tüm Boyutlarıyla Pedofili, 2015).

Groth ve Birnbaum (1978) cinsel suçluları iki kategoriye ayırmıştır. Bunlardan ilki saplantılı istismarcılar olup bu gruba giren suçluların cinsel ilgileri çocuklara yöneliktir. Bu kişiler genellikle ergenlik dönemindeki çocuklardan etkilenirler. Bu gruptaki faillerden birçoğuna pedofili teşhisi konulur. Baskılanmış istismarcılar ise çocuklardan ziyade, yetişkinlere yönelik cinsel ilgileri mevcuttur. Bu gruba dahil istismarcılar, hayatlarında var olan stres faktörlerinden ötürü, cinsel ilişkilerini çocuklarla yaşamak istemektedirler, yani psikoseksüel dönemlerinde bir gerilim gözükmektedir.

Bu stres faktörleri işsizlik, evlilik sorunları ve madde bağımlılığı gibi olumsuz duygusal durumları olabilir. Schwartz (1995) bu stres faktörlerinin kişide zayıf özgüvene ve öz saygıya yol açtığını belirtmiştir. Bu grup suçlular genellikle kolay ulaşabildikleri çocukları mağdur etme eğilimindedir (Tablo 1) (Robertiello, 2007). Tabloda görüldüğü üzere, çocuğun cinsel istismarını gerçekleştiren kimse için durumsal ve tercihselel ayrımı yapılmaktadır. Bu ayrım pedofilin tiplerini belirlerken sıklıkla karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 1: Çocuk Tacizcilerinin FBI Tipolojileri (Terry & Tallon, 2013)

Suçlu türü	Suçluların özellikleri
Durumsal Suçlular	
Gerileyen	Başa çıkma becerileri zayıf, kolayca erişimi oldukları mağdurları hedef alırlar, genellikle çocukları tercih ederler. Suç, benlik saygısının ve özgüvenin düşük olmasından kaynaklanır. Faillerin motivasyonu yalnızca cinsel ihtiyaçlara yönelik değildir.
Ahlaki olarak ayırım gözetmeyen	Çocukları kendi çıkarları için kullanma eğilimleri vardır.
Cinsel olarak ayırım gözetmeyen	Failler temel olarak cinsel deneyimle ilgilenir ve can sıkıntısı nedeniyle çocukları istismar etmek isterler.
Yetersiz suçlular	Failler; güvensiz, özgüvenleri düşük ve çocukla ilişkiyi tek yol olarak gören kişilerdir.
Tercihli Suçlular	
Tahrik eden	Failler çocuklarla ilişkilerini sürdürmek için onlara çok fazla sevgi gösterir ve hediye verirler.
Saplantılı	Faillerin psikoseksüel gelişimleri oldukça zayıftır. Bu nedenle zorunlu olarak çocuklardan gelen ilgiye oldukça muhtaç olmakla birlikte çocuklara kompulsif olarak ilgi duyarlar.
Sadistçe	Bu gruptaki failler yabancı mağdurları hedef alırlar ve cinsel şiddetten oldukça keyif alırlar.

Pedofili erişkin bir kimsenin aynı ya da karşı cinsiyetteki çocukları cinsel açıdan çekici bulması ve onlara cinsel eğilim duymasudur (Polat, 2021).

2. 1. Pedofilinin Tipleri

Çocuğa yönelik cinsel suçlarda iki kategori gözükmeğedir. (Marshall ve ark. (2015) İlk kategori mağdurla bağlantısı olmayan çocuk tacizcileri oluşturmaktadır. Bu gruptaki suçlular, suç işleyene kadar kurbanlarına gerçek anlamda yabancı konumdadır. İkinci grupta ise, çocukla daha önce iletişim kurmuş yani bir çeşit bakıcılık ilişkisinin mevcut olduğu bağlantılı çocuk istismarcılarıdır. Bu kişiler aile üyelerinden veya aile içindeki saldırganlardan ayrılmakla birlikte çocuğa bakım vermekle yükümlü olan kişiler başta öğretmenler, spor hocaları gibi çocuklarla yakın ilişkide olan kişiler olabilmektedir.

2.1.1. Tercihe Bağlı Pedofili (Pedofil Olan Çocuk Cinsel İstismarcı)

Tercihe bağlı pedofili, ergenlik öncesi çocuklara yönelik cinsel sapma olarak tanımlanır. Tercihe bağlı pedofilide, söz konusu fiil, çok seyrek olarak birdenbire ortaya çıkar. Genellikle, birbiri ardına gelen çeşitli bölümler halinde meydana gelir. Başlangıçtaki temas, konuşma, hediye verme, çocuğun hoşlandığı şeyler veya hobilerine ilgi gösterme ile tehdit veya güç kullanma arasında değişen çeşitli stratejiler kullanılarak gerçekleştirilir. Pornografik malzeme kullanılabilir. Pedofil, devamlı olarak, söz konusu olabilecek riskin ölçümünü yapar: potansiyel görgü tanıklarının bulunup bulunmadığı, çocuğun polise haber verme olasılığı, ebeveyn, akraba ve yakınlarının göstereceği reaksiyonların tahmini, intikam vb. tehlikelerin olup olmadığını anladıktan ve kendini güvende hissettikten sonra çocuğa yönelik eylemine girişir (Polat, 2017).

Crissati ve McClurg'ın 1997 yılında yaptığı bir araştırmada, pedofiliden hüküm giyen kişilerin birtakım belirgin karakteristik özellikleri saptanmıştır. Bunlar;

● Çocukken cinsel istismara uğramış

● Mağdurların aile çevresinden

● Bilişsel çarpıtma kullanmaları

● Erkek çocukları mağdur olarak

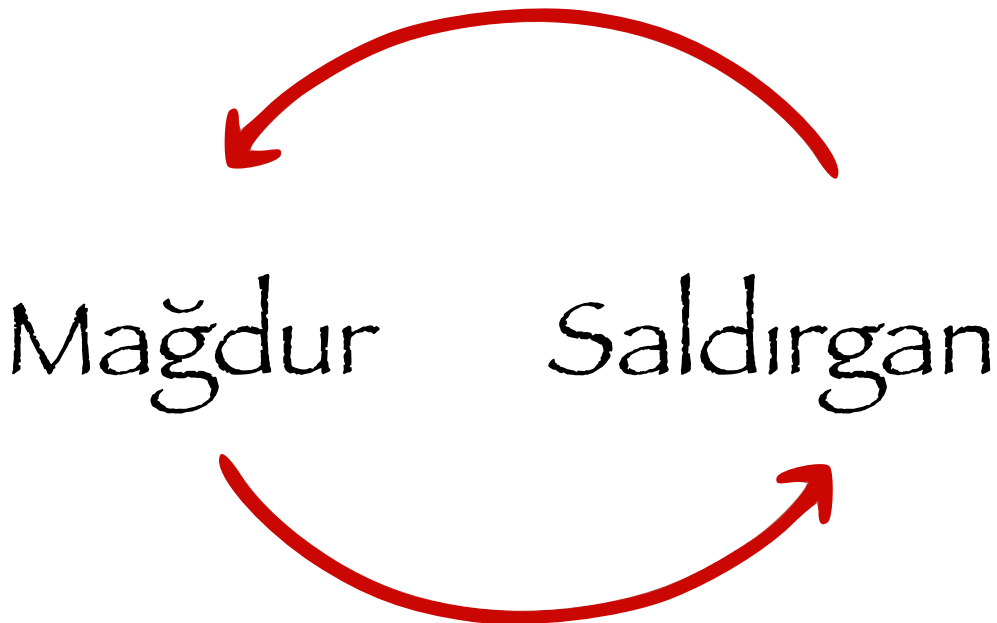
● Birden fazla mağdura odaklanmak

● Cinsel suçlardan daha önce hüküm

Barbaree (1998) araştırmasında yüksek oranda pedofili ve tecavüzcünün, suçlandıkları suçları gerçekten işlediklerini inkar ettiğini ifade etmiştir. Bu suçlardan hüküm giyenlerin yaklaşık %30-40'ı suçun ciddiyetini ve boyutunu en aza indirmek için kurbanlarını suçlamak, kullandıkların miktarların bilinenden daha az olduğunu söylemek, stres veya işsizlik gibi kişisel faktörleri ileri sürerek inkarda bulunduğu sonucuna ulaşmıştır (Barbaree, 1998).

Araştırmalar pedofillerde erken dönem çocukluklarında cinsel istismara uğrama oranlarının yüksek olduğunu göstermektedir. Hall & Hall (2007)'inin bulgularına göre pedofilik bireylerin genellikle, kendilerinin cinsel istismara uğradıkları yaşta mağdur seçtikleri görülmektedir. Bununla birlikte bazı araştırmalar cinsel istismar geçmişi ve cinsel istismarcı olma arasında anlamlı bir ilişki bulamamıştır. Çocuk istismarı mağdurunun pedofilik bir bireye dönüşmesinin adı “mağdurluk-saldırganlık döngüsü” olarak veya “mağdur edilmiş-mağdur eden fenomeni” olarak bilinmektedir. İstatistiklere göre çocukken istismara uğrayan pedofililerin oranı %28 ve %93 arasında değişmektedir (Hall, 2007).

Cinsel istismar amacıyla çocukları kandırmaya yönelik planlı eylemler, çocuk istismarcılarındaki temel bir özelliği olarak görülmektedir. Hedef seçtikleri çocuklara gönüllü olarak çalıştıkları işlerde fazla ilgi göstererek, mağdurun özel olduğunu ve onunla ilgili kişisel sözler söyleyip; hediyeler vererek manipüle etmektedirler (Leclerc, Proulx & McKibben, 2005).

2.1.2. Pedofil Profili

Polat, 2017’de pedofili profiline yönelik 25 maddeye yer vermiştir.

1. Çoğunlukla erkektir.
2. Eğitim düzeyi iyi olmakla birlikte, ortalamanın üstünde dindar ve 30’lu yaşlardadır.
3. İnsanlar arasında popülerdir.
4. Saygın bir konumu vardır.
6. Çocuklarla konuşmayı tercih eder.
7. Çocuklarla iletişim kurmak onun için daha rahattır.
8. Genellikle ergenliğe girmemiş erkek ve kız çocuklarına ilgi duyar.
9. Heteroseksüel, homoseksüel veya biseksüel olabilir.
10. Çocuklarla iyi vakit geçirir ve onlara hediyeler verir.
11. Kendini izole etmiş ve şefkate ihtiyacı olan çocukları hedef olarak seçer.
12. Sıklıkla tercih ettiği kurbanların yaşında çocuğu olan kişilerle evlenir.
13. Nadiren bir çocuğu cinsel temasa zorlar veya baskı kurar.
14. İlişisini güven ve dostluk yoluyla sağlar.

15. Fiziksel temasa aşama olarak geçer. Önce dokunur, daha sonra dizine alma gibi aşamalara ilerler.

16. Zevk almanın fail için birçok yolu olabilir. Bazıları için çocuğa bakmak yeterli iken, bazıları için fotoğrafa bakmak yeterlidir.

17. Mağdurla yalnız kalmanın yollarını arar.

18. Çoğunlukla aile babasıdır ve sabıka kayıtları yoktur.

19. Cinsel işlevsizlikleri nedeniyle evliliklerinde sorun yaşarlar ve evliliklerini yaptıkları gerçekleri gizlemek için kullanırlar.

20. Kendileri de cinsel tacizin bir kurbanı olabilir.

21. Pedofilik kişinin bir çocuğu olmasa bile evinde çocuğun tercih edeceği bir ortam oluşturur.

22. Fail kadınsa, çocuğu erkek bir pedofille çift olarak taciz eder.

23. Bağımsız olabilir ya da pedofiller için kurulmuş organizasyonlarda yer alabilir.

24. Bazı pedofiller davranışlarının suç olduğunun farkında olup anonim kalmaya çalışırlar.

25. Bazıları ise davranışlarını normal olduğunu düşünür ve “nesiller arası samimiyet” gibi bir dil kullanırlar.

2.1.3. Durumsal Cinsel İstismarcılar (Pedofil Olmayan Çocuk İstismarcıları)

Bazı yetişkinler, çocuklara hiçbir cinsel çekicilik hissetmeden de pedofili davranışını gerçekleştirebilir. Bunlar, patolojik kişilik yapısına sahip kimseler tarafından gerçekleştirilen birbirleriyle bağlantıları olmayan impülsif fiillerdir (Polat, 2017).

Tablo 2: Tercihsel ve Durumsal Pedofilinin Özellikleri (Polat, 2017).

Tercihsel Pedofil	Durumsal Pedofil
1. Çocuklara yönelik cinsel ilgi çocuklukta başlamıştır.	1. Herhangi bir patolojileri yoksa çocuklara yaptıklarının yanlış olduğunu farkındadırlar.
2. Her türlü cinsel davranış gözlemlenebilir. Bu spektrumun başında çocuklara kendini çıplak göstermek ve sonunda da invaziv davranışlar olabilir.	2. Pedofillerin ürettiği savunma mekanizmalarını kullanmayıp suçlarını itiraf edebilirler.
3. Pedofil için çocuğun ona güvenmesi çok önemlidir. Çocuk sır sakladıkça onu ödüllendirmeye çalışır. Çocuk uzaklaşırsa onu tehdit etmeye başlar.	3. Genellikle ellerinin altındaki kolay ulaşabilecekleri çocukları tercih ederler.
4. Önceden planlanmış eylemler bulunur.	4. Bu gruptaki istismarcılar ani kararlar sonucunda eyleme geçerler. O andaki koşulların kendisine uygun olup olmadığına bakar.
5. Penetrasyonun diğer çocuk istismarlarına göre az görülmesinin sebebi çocuğu kaçırma korkularından ve çocuğa verdiği zararın daha büyük cezaya neden olabilmesidir.	5. İstismarın şekli bakımından belirli bir kalıbın dışında yer alırlar. Hareketleri birbiriyle bağlantısızdır ve denetlenemezler. Çocuk üzerinde güç kullanırlar.
6. Pedofililer belli koşulların varlığını ararlar ve mağdurları buna göre belirlerler. Genellikle savunmasız, ilgisiz, sevgiye muhtaç çocukları seçerler.	6. Penetrasyon oranlı çok yüksektir ve mağdur olarak genellikle kız çocuğu tercih ederler.
7. Pedofililerde dürtü bozukluğu kişinin yaşadığı olaylara bağlı değildir.	7. Durumsal çocuk istismarcılarının alt grupları mevcuttur (Tablo 1).
8. Pedofiller kendi akranlarına yaşamları boyunca ilgi duymazlar sadece çocuklara karşı devamlı istek duyarlar.	8. Cinsel tercihleri çocuklardan yana olmadıklarından, tedavilerinin ardından cinsel istismar davranışına devam etme oranları daha düşüktür.
9. Bu gruptaki çocuk istismarcıları davranış modelleri ve nedenleri diğer gruplardan farklı motifler içermektedir.	9. Çocuklara olan ilgileri sürekli değildir. Zamanla yetişkin bireylere karşı da ilgili duyabilirler.
10. Pedofilinin tedavisi diğer gruplardan farklıdır. Çünkü pedofili, damgalanmaktan utanç duymaz ve çocukları taciz etmekten kaçınmaz.	10. Pedofilinin aksine psikoterapi bu grupta işe yaramaktadır.

Pedofilleri diğer çocuk cinsel istismarcılarından ayıran en önemli özellikleri çocuklara karşı hissettikleri cinsel dürtülerin ve bu dürtüler doğrultusunda çocuklara yaptıklarının yanlış olduğunu düşünmemeleridir. Tüm pedofiller yaptıkları hareketlerden suçluluk duymasalar da, davranışlarının toplum ve yasalar tarafından kabul edilmediğini bilmektedirler. Devlet otoritelerinin karşısına çıktıklarında hepsi yaptıklarını yalanlamakta, hapsedilmemek için ellerinden geleni yapmaktadırlar. Eğer yaptıkları kanıtlanırsa, benimsedikleri delüzyonları kullanıp, gerçekleri manipüle etmeye çalışmaktadırlar. Tablo 3'te pedofili kişilerin yaptıkları

Tablo 3: Pedofili Savunmaları (Zucker , 1998).

· Bu davranış zararlı değil, aktarılandan çok daha önemsiz.
· Çocuk cinsel yönden beni provoke etti.
· Yaptıklarımın öğretici bir yönü vardı.
· Hayatın gerçekleri ve aşk hakkında bilgi verdim.
· Çocuğun da hoşuna gitti.

Konuya ilişkin yapılan bir çalışmada, pedofililerin savunmaları 5 başlık altında toplanmıştır.

Tablo 4: Pedofili Savunmaları (Arnes & Houston, 2001).

İnkâr	“Çocuğu kucaklamak suç mu?” vb.,
Küçümseme	“Sadece bir kez oldu,” vb.
Akla yatkın hale getirme	“Erkek çocuklardan hoşlanan biriyim”, “çocuk sapığı değilim” vb.
Uydurma	“Araştırma projesi için kullanıyorum” vb.
Saldırma	Çocuğa, polise, doktora vb.

2.2 Pedofilin Etiyolojisi

2.2.1. Biyolojik Teoriler

Temporal-Limbik Teori: Temporal lobla ilgili bozukluklarda hiperseksüel ve hiposeksüel davranışlar görülmektedir. Temporal lobun erotik ayırım yapma ve uyarılma eşiği ile ilgilidir. Pedofili olguları ile kontrollerin karşılaştırıldığı beyin görüntüleme çalışmalarında temporal lob anormallikleri saptanmıştır. Pedofili olgusuyla yapılan çalışmalarda serotonin fonksiyonu ve metabolizmada farklılıklar tespit edilmiştir.

Biyolojik Teoriler

Kişinin beyninde olan bu anormallikler fMRI ve PET gibi beyin görüntüleme teknikleri ile incelendiğinde erken nörogelişimsel bozulmadan kaynaklandığı tespit edilmiştir. Beynin santral ve frontal bölgelerinde bir hasar mevcuttur bu bireylerin.

Araştırmalara göre, bazı pedofilik bireylerin bu cinsel dürtü bozukluğuna sahip olmalarının sebebi genlerdir.

Biyolojik Yatkınlık: Genetik faktörler pedofili rahatsızlığının çıkmasında etkilidir. Yapılan araştırmalara göre erkeklerin dopamin D2 ve D1 reseptör allelleri ile ilk cinsel ilişkide bulundukları yaş arasında bir bağlantı olduğu bulunmuştur. Dopaminerjik reseptörlerin erkek cinsel davranışlarının hem hazırlanma hem de doyum fazında büyük rol oynadığı tespit edilmiştir.

Nöropsikiyatrik Farklılıklar: Son yıllarda davranışsal baskılanmanın kalkması (disinhibisyon), frontal anormallikler, bilişsel yürütücü işlevler gibi beyin işlevleri ve pedofili arasındaki ilişkiyi araştıran pek çok araştırma vardır ancak neden-sonuç ilişkisi gösteren tutarlı bir veri bulunmamaktadır. Nörofizyoloji, kişilik özellikleri, cinsel öykü, pletismografi ve nörogörüntüleme çalışmaları, pedofili ile erken beyin gelişimi ilişkisini ortaya çıkarmıştır.

Nöroanatomik Teoriler: 2 farklı nöroanatomik teori vardır.

Frontal Yönetsel İşlev Bozukluğu: Frontal korteks işlev bozukluğuna bağlı olarak baskılanmanın kalkması sonrası cinsel davranış bozukluklarının ortaya çıktığı bulunmuştur. Striato-talamo-kortikal döngü ve frontal lobların dopaminerjik innervasyonunun, dürtüsellik, bağımlılık ve takıntı davranış eğilimlerinin patofizyolojisinde önemli rol oynar. Bu işlevlerde oluşan bozukluk sebebiyle ortaya pedofili ve okb çıkmaktadır. Pedofilin etiolojisi tam olarak bilinmese de yürütücü işlevlerde dürtü kontrolü ve baskılanmanın oluşmaması pedofiliye neden olur.

2.2.2. Psikolojik Teoriler

Psikodinamik teori id, ego ve süperegö gelişiminin üstünden açıklar. Bu teoriye göre cinsel saldırganların güçlü süper egosunun olmadığını ve idlerine göre hareket ettikleri söylenmektedir. Bu teori test edilebilir olmadığından kabul edilebilirliğini yitirmiştir (Terry & Tallon, 2013).

Bağlanma teorileri, düşük kalitede bağlanma ile cinsel suçlar arasında bir ilişki olduğunu göstermiştir. Marshall (1989) çocukları cinsel olarak istismar eden erkeklerin sosyal becerilerinin gelişmediğini ortaya koymuştur. Bağlanmada yaşadıkları başarısızlık bu kişilerde hayal kırıklığına neden olur ve bu nedenle reşit olmayan çocuklarla yakınlık aramalarına yol açar (Seidman ve ark., 1994).

Bilişsel modele göre, failer bilişsel çarpıtmalar veya çarpıtılmış düşünme stillerine sahiptir. bu düşünme stillerinden bir tanesi “çocukla cinsel ilişkiye girmek çocuğa cinsellik hakkında eğitim vermenin bir yoludur” şeklindedir (Abell ve ark., 1989). Çocuğa yönelik planlı cinsel istismar gerçekleştirme aşamasında ise failin, çocuğun güvenini kazandığı aşamayı içermektedir. Bu planlar genellikle fantezi yoluyla gerçekleşir ve çocuğu tahrik etmeye çalışır. Bu modelde inkar, failin yaptığı eylemin sonuçlarını inkar etmesi ve davranışlarının sonuçlarını bir başkasının üstüne yıkılmasını içerir. Salter (1988) inkarın, istismar davranışının ciddiyetini inkar etmek ve çocuğu suçlamak gibi formlarda olabileceğini belirtmiştir.

Tablo 5: Foller Tarafından Yapılan Çocuğa Yönelik Cinsel İstismar

Ward ve Keenan (1999) yılında çocuk cinsel istismarcılarının gösterdikleri bilişsel çarpıtmaları kategorize etmiştir:

1. Fail çocuğu cinsel bir obje olarak görür. Buna göre, çocukların yetişkinlerle cinsel ilişkiye ihtiyaç duyduğunu ve bunu arzuladıklarını ve bu tür eylemlere onay verebileceklerini düşünürler.
2. Failin bazı nedenlerden dolayı çocuk tarafından tercih edilebileceğini ve diğerlerinin onun isteklerini yerine getirmesi gerektiği düşüncesindedir.
3. Dünyanın tehlikeli bir yer olduğu inancına sahip fail, dünyayı düşmanca algılar. Bu nedenle güvenli bir nesne olarak nitelendirdiği çocuklarla temas arayışına girer.
4. Fail, kendi cinselliğinin, düşüncelerinin, duygularının ve davranışlarının kontrolü dışında olduğunu savunur. Bu tür çarpıtmalar genelde “birden oldu” şeklinde savunmaları içerir.

Fail, bir çocuğu cinsel olarak istismar etmenin ona zarar vermediği düşüncesini taşımaktadır. Hatta bu suç eylemini ödüllendirici olduğu kanısındadır. (Szumski, 2014).

2.3. Cinsel İstismar Mağduru Çocuk

Çocuğa yönelik cinsel istismar, bir yetişkin ve çocuk arasında olan herhangi bir cinsel beraberliktir. Okşama, cinsel birleşme, cinsel sömürü, pornografi, teşhircilik, çocuk fahişeliği, grup olarak seks yapma veya oral seks yapma gibi çok geniş bir perspektifte her türlü davranışı içermektedir (Polat, Adli Psikoloji, 2018). Aşağıdaki tabloda çocuğa yönelik cinsel istismar tiplerinin sınıflandırılması görülmektedir:

A-Temas İçermeyen Cinsel İstismar Davranışları
1-Seksi konuşma
2-Teşhir
3-Voyerizm (Röntgencilik)
B-Temas İçeren Cinsel İstismar Davranışları
1-Cinsel dokunma
2-Frotaj (fortçuluk = frottage)
3-Oral-genital seks a)Cunnilingus (ağız-vagina) b)Fellatio (ağız-penis) c) Analingus (ağız-anüs)
4-Interfemoral ilişki(Vulvar ilişki)
5-Seksüel penetrasyon a)Dijital Penetrasyon b)Objelerle Penetrasyon c)Genital Penetrasyon d)Anal Penetrasyon
6-Cinsel sömürü a)Çocuk Pornografisi b)Çocuk Fuhuşu
7-Başka istismar türlerini de içeren cinsel istismar

Çocuğun cinsel istismarı nadiren tek bir olaydır. Suç işleyen kişiler daha önce de belirtildiği gibi kurbanlarını ödülleriyle kontrol altında tutarlar. Buna “grooming” (uşaklaştırmak) denir. Uşaklaştırmadaki iki amaçtan biri, kurbanın dikkatini çekerek emniyete almak ve bunun bir normal atmosferde olduğu duygusunu yaratarak suçluların kendilerini ifşa edilme risklerini azaltmaktır. Çocuklar korkmadan, suçluluk hissetmeden, veya kafalarında herhangi bir karışıklık olmadan istismarcıyla beraber olmaya zorlanır ya da bunun için baskı altında tutulur. Bu çocuklar kendilerine istismarcı tarafından verilen ödülleriyle kontrol altında tutulurlar. Ayrıca, uşaklaştırma ve kurbanı kontrol altına alma işlemi çocuk ile istismarcı arasında gelişen güvene dayanır. İstismar edilen çocuğun yaşı ne kadar küçükse, istismar edildiğini anlaması da o kadar düşük düzeyde olmaktadır. Birçok çocuk cinsel istismarı, yapılabilir bir şeymiş gibi görmektedirler. Bu kısır döngü, istismarın uzun bir müddet sürmesiyle sonuçlanmaktadır. Bu durum çocukta hem fiziksel hem de ruhsal bozuklukların oluşmasına sebep olmaktadır (Polat, Adli Psikoloji, 2018).

Çocuğa yönelik cinsel istismarın, mağdur çocuk üzerindeki etkileri kısa ve uzun dönem olarak sınıflandırılabilir. Ancak öncelikle belirtmek gerekir ki, bu eylem çocuğun yaşamında cinsellik gibi doğal ve yaşamın vazgeçilmez bir boyutunun cinsel istismar ile örselenmesi ve zedelenmesi çocukta kalıcı ve ciddi etkiler yaratacaktır. Çocuk cinselliği bilmediği, konu ile bilinçlenmediği bir dönemde zorlanarak, kandırılarak, cinsel obje olarak kullanıldığı bir takım eylemleri yaşamak zorunda kalır. Çocuğun kendisini koruyamamaktan dolayı aciz, arkadaşlarından olumsuz olarak farklı hissettiği ve damgalanmış olduğunu düşündüğü bu olayların sonunda öne çıkan güvensizlik ve suçluluk duygularından dolayı yaşadıklarını anlatamadığı ve içine kapandığı gözlenmektedir (Polat, Viktimoloji, 2020). Cinsel saldırıya maruz kalan çocuk, içine kapanıp konuşmasa bile, bazı davranışlarıyla işaret verebilmektedir.

“İstismar edilen çocuğun yaşı ne kadar küçükse, istismar edildiğini anlaması da o kadar düşük düzeyde olmaktadır.”

Tablo 6: Cinsel istismarı mağdur çocukta fiziksel ve davranışsal özellikler (Polat, Viktimoloji, 2020).-1

Fiziksel Özellikler	Davranışsal Özellikler
Yürümede ve oturmada güçlük	Yaşıt çocuklarla zayıf ilişkiler
Genital bölgede acı ve yanma	Bazı fiziksel aktivitelere girişmede isteksizlik
Dış genital organlarda, vajinal ve anal bölgede yaralar veya kanama	Fiziksel muayeneye karşı isteksizlik
Cinsel İlişki yoluyla bulaşan hastalıklar	Dokunulmaktan sakınma
	Hayal dünyasına çekilme veya rastlanmayan davranışlar
	Gerileme davranışları sergileme
	Zarar verici olma
	Suç işleme
	Diğer çocukların veya ebeveynlerin cinsel organlarına karşı aşırı merak ve ilgi gösterme

İstismar mağduru çocukta görülen etkiler yaş gruplarına göre değişebilmektedir. Aşağıdaki tabloda küçük çocuklar ve ergenlerde görülen belirtilere yer verilmektedir.

Tablo 7: Cinsel istismarın küçük çocuklarda ve ergenlerde gösterdiği belirtiler (Polat,

Bezi değiştirilirken huzursuzluk ve tedirginlik	Okuldaki sosyal aktivitelere katılmada ani düşüş
Hiperaktiflik	Arkadaş ilişkilerinde kopma
Yıkıcı davranışlar veya aşırı derecede talepkarlık	Cinsel aktivitelere karşı aşırı ilgi
Aşırı kaygı ve mutsuzluk	Dokunmaya karşı korkulu ve ani tepkiler verme
Sık sık ağlama krizleri geçirme	Otoriteye ve kurallara karşı karşıtlık
Aşırı itaatkâr davranma	Okuldan kaçma
Dikkat eksikliği	Akademik başarıda düşme
Rüya âleminde yaşıyormuş gibi görünme	Yanında sürekli birinin bulunmasına ihtiyaç duyma
Regresif davranışlar sergileme	İçe kapanma
Oyuncaklarla, diğer çocuklarla ve/veya hayvanlarla yaşına uygun olmayan cinsel davranışlarda bulunma	Somatik yakınmalar
Vajina veya rektuma bir cisim veya parmak sokmaya teşebbüs etme	Kimseye güvenmeme
Aşırı bağımlılık ve başkalarına yapışıp kalma	Hayattan zevk alamama

Uyku bozuklukları, kabuslar, karanlık ve yatağa girme korkusu, çılgılık atarak uyanma	Depresyon bulguları
Çeşitli fobiler geliştirme	İntihar eğilimi ve/veya girişimi
İştahta azalma ve kilo kaybı	Kendine zarar veren davranışlar gösterme
Akrabası, komşusu, bakıcısı gibi olası istismar kaynağı olabilecek kimselerle yalnız bırakıldığında duruma karşı aniden ortaya çıkan şiddetli protesto	Alkol ve/veya madde kullanımı
Evin belirli bir yerine, belirli bir üyesine karşı duyulan aşırı korku	Kişisel hijyenine karşı gösterdiği ani düşüş
Geçerli bir mazeret ortaya koymadan akraba, komşu veya aile dostu gibi belirli birisinin bulunabileceği bir eve gitmeyi reddetme	Kendine güven eksikliği
Yabancılarla karşı uygunsuz derecede sıcakkanlılık	Kendi bedeninin algısında problemler
Diğer kişilerin vücutları ile ilgili alışılmadık ve abartılı derece ilgi gösterme	Ani iştah kaybı veya artışı
Yaşına uygun olmayan cinsel bilgilere sahip olma, cinsellik içeren konuşmalara eğilim	Uyku problemleri
Çizdiği resimlerde ve figürlerde cinsel aktiviteleri yansıtmaya eğilimi	Agresif davranışlar sergileme
Aniden ortaya çıkan belirtiler gösterme (Örneğin; baş ağrısı, mide bulantısı)	Günlüklerinde cinsel içerikli yazılara fazlaca yer verme
Duygu durumunda ani değişiklikler yaşama	Cinsel ilişkiye karşı aniden ortaya çıkan aşırı ilgi
Okulda konsantrasyon eksikliği, akademik başarıda aniden ortaya çıkan düşüşler	Baştan çıkarıcı davranışlar sergileme, para karşılığı başkalarıyla birlikte olma eğilimi

Arkadaş edinme güçlüğü ve/veya var olan arkadaşlarla ilişkilerini koparma, sosyal ilişkiden kaçınma	Sadece cinsel ilişki durumlarında anlam ifade edebilecek bir takım sözleri uygunsuz ortamlarda dillendirme
Kendi bedenini algı konusunda zayıflık	Yaşça kendinden oldukça büyük kişilerle flört etme
Kendine güven eksikliği	Hamilelik ve cinsel yolla bulaşan hastalıklara karşı aşırı ilgi
Okulda düzenlenen sosyal aktivitelerden kaçınma	
Beden eğitimi derslerinde ve/veya doktor muayenesinde giysilerini çıkarmaktan kaçınma	
Toplu kullanım alanlarında başkaları varken tuvaletleri kullanmaktan kaçınma	
Mevsime uygun olmayacak adar kalın ve çok elbise giyme	
Cinsel istismara uğramış kız çocukları için zaman zaman baştan çıkarıcı davranışlar sergileme eğilimi	
İnsanlara karşı güven kaybı, kimseye güvenmeme	

Dünyadaki Durum

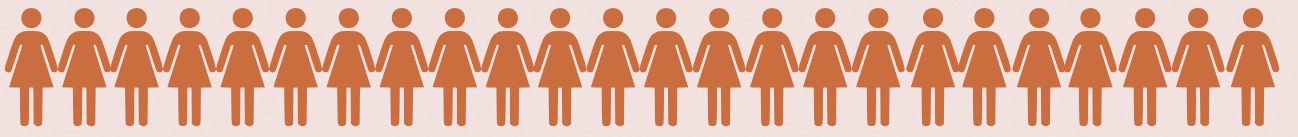
Çocuklara yönelik şiddet sorunu küresel bir sorundur ve her yıl 1 milyardan fazla çocuk - dünyadaki tüm çocukların yarısı - şiddete maruz kalmaktadır. Bir çocuk şiddetin hedefi olabilir, buna tanık olabilir veya maruz kalabilir. (Zero Violence Against Children by 2030, 2020)

Çocuk cinsel istismarı, her toplumun karşı karşıya olduğu en ciddi küresel sorunlarından birisidir. 18 yaşın altındaki herkesi içeren çocuğa yönelik cinsel şiddet, çağımızın en büyük sessiz küresel pandemilerinden biridir ve her yaştan çocuğu etkileyen ve her gelişme düzeyindeki ülkelerde ortaya çıkmaktadır. (Ligiero, D. ve ark., 2019) Yayınlanmış araştırmalardan elde edilen veriler, çocuk istismarının az ya da çok tüm kültürlerde, toplumlarda ve herhangi bir sosyal düzeyde meydana geldiği yönündedir. (Pereda N. ve ark., 2009) Çocuk cinsel istismarı bu nedenle gizli veya uzak bir gerçeklik değildir. Daha ziyade bireysel, aile, sosyal ve kültürel faktörlerin etkileşiminden kaynaklanan karmaşık ve evrensel bir sorundur.

Yakın zamana kadar çocuklara yönelik cinsel şiddetin gerçek doğası hakkında çok az şey bilinirken son yirmi yılda, çocuğa yönelik cinsel şiddetin dinamiklerini ve yaygınlığını belgelemek ve anlamak için araştırma çabaları başlamıştır. Araştırmaların çoğunda yüksek gelirli ülkelere odaklanılsa da, düşük ve orta gelirli ülkelerde de önemli derecede ilerleme kaydedilmiştir. (Ligiero, D. Ve ark. 2019)

UNICEF'in 'Şiddet ile disiplin, cinsel istismar ve cinayetler tüm dünyada milyonlarca çocuğun peşini bırakmıyor' başlıklı basın bültenine göre kız ve erkek çocuklara yönelik uygulanan cinsel şiddette bakıldığında:

1-19 Yaş aralığındaki

15 MİLYON

ergen kız çocuk
yaşamlarının bir
noktasında cinsel
ilişkiye yada cinsel
e y l e m l e r e

unicef

Cinsel şiddete maruz kalan ergen kızların
yalnızca

%1'i

Profesyonel yardım başvurusunda
bulunduğunu belirtmiştir.

28 ülkede cinsel ilişkiye zorlanan
ergenlik dönemindeki kızların ortalama
%90'ı ilk cinsel istismar failinin
tanıdıkları bir kişi olduğunu

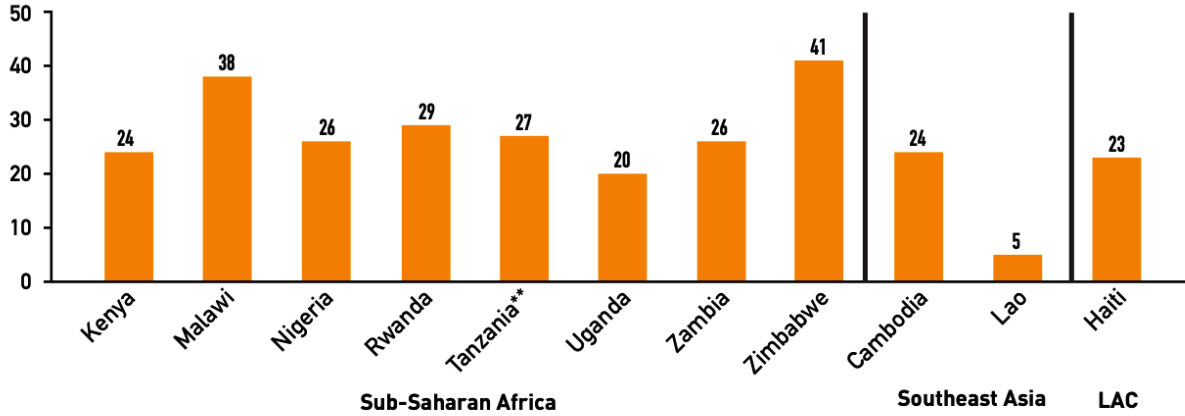
unicef

Birleşmiş Milletlerin insan ticaretini üzerine 142 ülkeden alınan bilgilere dayanarak yaptığı araştırma sonucuna göre çocuklar artık insan ticaretine maruz kalanların yüzde 30'unu oluşturmaktadır ve mağdurların cinsel istismarı insan ticaretinin ana itici gücü olmaktadır. 2010 yılında Birleşmiş Milletler, İnsan Ticaretine Karşı Küresel Eylem Planının kabul edilmesi, insan ticaretini önlemek için mağdurlara koruma ve yardım, ilgili suçların kovuşturulması ve ortaklıkların güçlendirilmesi dahil olmak üzere somut eylemlerin öngörülmesine olanak sağlamıştır.

2000 yılında çocuk satışı, çocuk fahişeliği ve çocuk pornografisi ile ilgili Çocuk Hakları Sözleşmesi protokolü kabul edilerek bugüne kadar 176 ülke tarafından onaylanmıştır. Taraf devletlerden, çocuğun satılmaktan, çocuk fuhuşundan ve çocuk pornografisinden korunmasını garanti altına almak için alması önlem alınması beklenmektedir. Bunlar:

- Çocukların satışını, çocuk fahişeliğini ve çocuk pornografisini doğrudan teşvik ettiği için çocukların özellikle savunmasız olduğu yaygın ve devam eden seks turizmi uygulaması ile ilgili,
- Kız çocukları da dahil olmak üzere özellikle savunmasız bazı grupların cinsel sömürü konusunda daha büyük risk altında olduğu ile ilgili,
- İnternette ve diğer gelişen teknolojilerde çocuk pornografisinin artan kullanılabilirliği konusunda duyulan endişe ile ilgili,
- Çocukların satılmasına, çocuk fuhuşuna ve çocuk pornografisine yönelik tüketici talebini azaltmak ile ilgili.

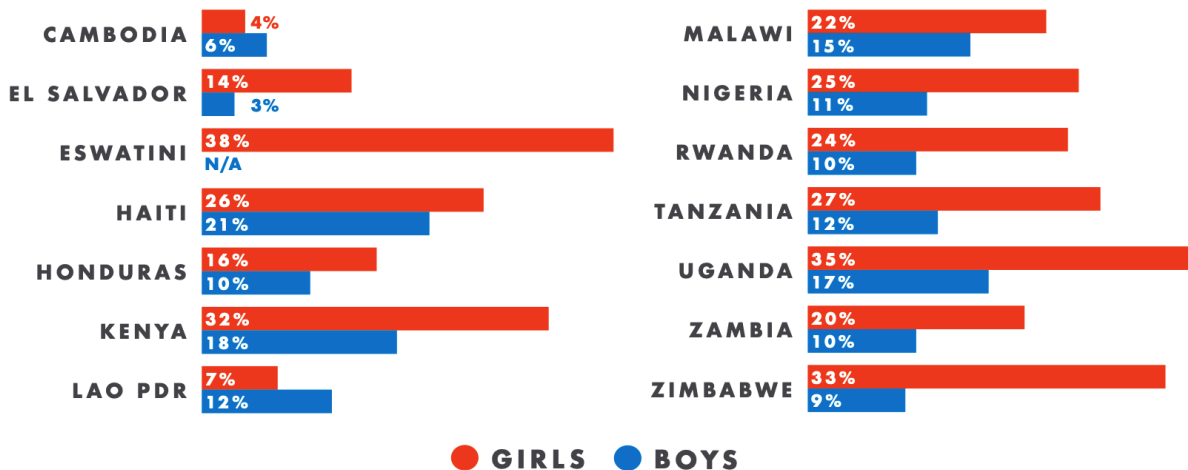
Şiddetin yaygınlığı üzerine anket yapılan her ülke, hayatın her kesiminden çok sayıda kız çocuğunun - ve bir zamanlar fark ettiğimizden çok daha fazla erkek çocuğun - taciz edildiğini, baskıya uğradığını, kandırıldığını veya seks yapmaya zorlandığını ortaya koyuyor. Şekil 1'de gösterildiği gibi, farklı bölgelerdeki ülkelerdeki 18 yaşından önce cinsel ilişkiye giren kızların yüzde 25'inden fazlası, ilk cinsel deneyimlerinde zorlandıklarını bildirmiştir. Şekil 2'de farklı bölgelerdeki ülkelerdeki 18 yaşından önce cinsel ilişkiye giren kız ve erkek oranı verilmiştir.

Grafik 1: 18 yaşında önce cinsel ilişkiye zorlanan kızların ülkeler göre oranı

Çocuğa yönelik cinsel istismarda küresel yaygınlık çalışmalarının yapıldığı iki meta-analiz benzer sonuçlara ulaşmıştır.

İlk analiz ABD, Kanada, Avustralya, Çin, Kosta Rika, Finlandiya, Fransa, İngiltere, İsrail, Ürdün, Malezya, Norveç, Portekiz, Güney Afrika, İspanya, İsveç, İsviçre, Tanzanya, El Salvador, Morocco, Yeni Zelanda, Norveç, Singapur gibi ülkelerin bulunduğu 22 ülkeden toplamda 10.000'den fazla kişiyi içeren 65 makale üzerinde çalışmıştır. Buna göre incelenen tüm toplumlarda çocuğa yönelik cinsel istismar oldukça büyük bir sorun olduğu doğrulanmıştır. (Pereda N. Ve ark., 2009)

Grafik 2: 18 yaşında önce cinsel ilişkiye zorlanan kızların ve erkeklerin ülkelere göre oranı

Çocuğa yönelik cinsel istismarda küresel yaygınlığın analiz edildiğı meta-analiz çalışmasına göre çalışma örneklerinin alındığı kıta ile ilgili olarak, çocuk cinsel istismarının % 34.4 ile en yüksek yaygınlık oranı Afrika'dadır. Fas, Tanzanya ve esas olarak Güney Afrika tarafından ağırlıklı olarak temsil edilmektedir. Pek çok farklı ülkeyi içeren Avrupa, % 9.2 ile en düşük yaygınlık oranını göstermektedir. Son olarak, Amerika, Asya ve Avustralya % 10,1 ile % 23,9 arasında yaygınlık oranlarına sahiptir. (Pereda N. ve ark. 2009)

ERKEK	Çalışma Sayısı	Katılımcı Sayısı	Yaygınlık (%)
ÜLKE			
Avusturalya	2	528	13.0
Kanada	2	4683	4.8
Çin	3	2328	4.8
Kosta rika	1	268	12.8
Finlandiya	1	3322	4.0
Fransa	1	3964	0.6
İngiltere	2	2204	9.4
İsrail	1	350	15.7
Ürdün	1	100	27.0
Malezya	1	141	2.1
Norveç	1	486	3.5
Portekiz	1	388	2.6
Güney Afrika	1	193	60.9
İspanya	3	1315	13.4
İsveç	1	96	4.2
İsviçre	2	745	6.3
Tanzanya	1	282	25.0
ABD	11	16,511	7.5

KADIN	Çalışma Sayısı	Katılımcı Sayısı	Yaygınlık(%)
ÜLKE			
Avusturalya	4	3717	37.8
Kanada	3	6215	15.2
Çin	4	2977	10.8
Kosta rika	1	229	32.2
El salvador	1	83	16.9
Finlandiya	2	7360	2.0
Fransa	1	4176	0.9
İngiltere	4	3027	18.2
İsrail	1	655	30.7
malezya	1	471	8.3
Morocco	1	728	9.2
Yeni zellanda	4	3967	18.7
Norveç	2	628	16.9
Portekiz	1	447	2.7
Singapur	1	88	15.9
Güney afrika	3	950	43.7
İspanya	3	1937	18.5
Isveç	1	114	28.1
İsviçre	4	5765	24.2
Tanzanya	1	204	31.0
ABD	119	19,380	25.3

Tüm ülkelerin değerlerine bakıldığında erkeklerin% 7,9'u ve kadınların % 19,7'si on sekiz yaşından önce bir tür cinsel istismara uğramıştır (Pereda N. Ve ark.)

24 ülkeden 55 makalenin incelendiği bir diğer araştırmanın sonuçlarına göre ise, 24 ülke için (özellikle yüksek ve orta gelirli ülkelerde) çocuklukta cinsel istismar oranının kızlar için %8-31 , erkekler için ise %3-17 arasında değiştiği gösterilmiştir (Barth J. ve ark., 2019) (tablo 3).

Tüm çocuklar cinsel şiddetin hedefi olabilir ve veriler kızların genellikle cinsel şiddete maruz kalma riskinin daha yüksek olduğunu göstermektedir. Küresel tahminler, 20 yaşın altındaki 120 milyon (yani 10'da birinin) kız çocuğunun bir tür zorla cinsel ilişki yaşadığını gösteriyor. (Ligiero, D. Ve ark.)

İncelenen çalışmalarda kadınlar arasında bildirilen daha yüksek yaygınlık oranları ile, çocuk cinsel istismarı mağdurlarının çoğunun kadın olduğu sonucuna varılabilir ancak erkek kurbanların önemli yüzdesi göz ardı edilmemelidir.

İkinci analiz, yaklaşık 10 milyon kişiyi temsil eden 331 araştırmanın verilerini içermektedir. Bu analizde, tüm ülkelerinden elde edilen verilerin toplam değerine göre çocuğa yönelik cinsel istismar yaygınlık oranı % 11,8'dir. Erkeklerin % 7,6'sı ve kadınların % 18'i çocuklarında cinsel istismarı deneyimlerini bildirmiştir. Bu analizde, Asya hem erkekler hem de kızlar için en düşük yaygınlık oranı rapor ederken, Afrika erkekler için en yüksek yaygınlık oranına, Avustralya ise kızlar için en yüksek yaygınlık oranına sahiptir. (Stoltenborg M. ve ark., 2011)

INTERPOL'ün Uluslararası Çocuk Cinsel İstismarı (ICSE) resim ve video veritabanı 1,5 milyondan fazla görüntü ve videoyu ele geçirmiştir. ICSE veri tabanındaki rastgele seçilen video ve görüntülerin incelenmesinin ardından INTERPOL ve ECPAT Uluslararası, Şubat 2018'de "Çocuk Cinsel Sömürü Materyalinde Kimliği Belirlenemeyen Kurbanlara İlişkin Küresel Bir Göstergeye Doğru" başlıklı ortak bir rapor yayınladı. (INTERPOL and ECPAT International, 2018)

Raporda;

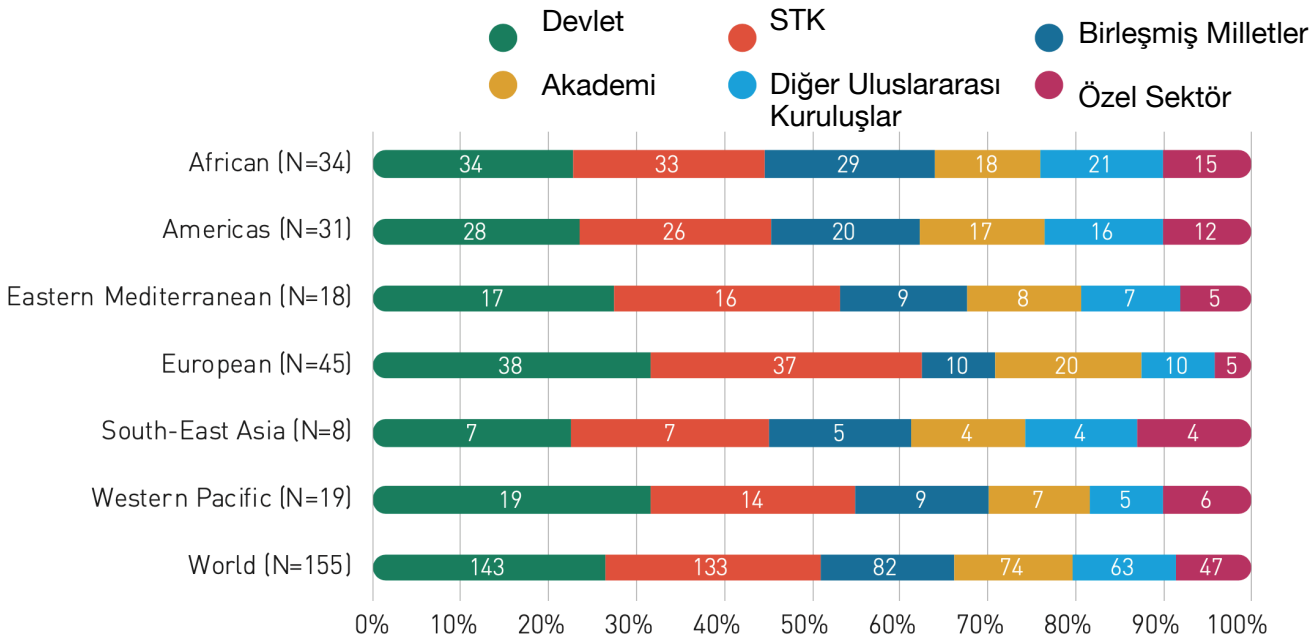
- Mağdur ne kadar gençse, istismar o kadar şiddetli meydana gelmekte.
- Görüntülerin% 84'ü açık cinsel aktivite içermekte.
- % 60'ından fazlası ergenlik öncesi dönemdeki (bebekler ve küçük çocuklar dahil) kimliği belirlenemeyen kurbanlar bulunmakta.
- Kimliği belirlenemeyen kurbanların% 65'i kızlar.
- Şiddetli taciz resimlerinde erkek çocukların yer alması daha muhtemel.
- Görünür suçluların% 92'si erkekler.

Çocuklara yönelik şiddetle ilgili yasalar ve politikalar artık çok sayıda ülkede ve her bölgede bulunabilmektedir. Bu, büyük ölçüde son on yılda meydana gelen belirgin bir dönüşümdür. Çocuklara yönelik şiddeti yasaklamak, çocuk mağdurları korumak ve failerin cezalandırılmasında mücadele etmek için yasa çıkarılırken, neredeyse 100 ülke şu anda çocuklara yönelik şiddeti önlemek ve bunlara müdahale etmek için kapsamlı politikalara sahiptir. Çocuklara yönelik şiddeti etkili bir şekilde ele almak için, her devletin uluslararası insan hakları standartlarıyla uyumlu sağlam bir politika çerçevesine ihtiyacı vardır. (Zero Violence Against Children by 2030, 2020)

İsveç, 1979'da ev dahil her yerde tüm çocukların fiziksel cezalandırılmasını yasaklayan ilk ülke olmasından bu yana dünya uzun bir yol kat etti. Bugüne kadar, yaklaşık 60 ülkede çocuklara yönelik her türlü şiddete ilişkin kapsamlı yasaklar kabul edildi. Bunlar, genel tutumların sert disipline doğru kaymasına yardımcı oldu ve çocuklara yönelik şiddeti önlemeye yönelik küresel çabalar için önemli adım olarak görüldü. (Zero Violence Against Children by 2030, 2020)

Bir ülkedeki politikalar, diğerlerinde politikalara ilham verebilir ve bu da bölgeler arasında olumlu bir değişimin artmasıyla sonuçlanabilir.

Uzun bir yol katedilmiş olunsada, daha gidecek çok yol var. Dünyadaki çocukların yalnızca yüzde 10'u her türlü şiddetten kanunla tam olarak korunmaktadır.

Grafik 3 : DSÖ bölgesine göre çocuklara yönelik şiddeti ele almak için koordinasyon mekanizmalarında yer alan sektörler, 2018 (N = rapor eden 155 ülke)

3.1. AFRİKA

Sahra Altı Afrika, dünyanın en yüksek çocuk evlilik düzeylerinden birine sahip olup, her 10 genç kadından 4'ü 18 yaşından önce evlendikleri bildirilmiştir. (ACPF, Contribution to the Global Thematic Report, 2018.) 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi 2019 yılı raporuna göre çocuklara yönelik şiddeti sona erdirmeye yönelik siyasi taahhüt (uluslararası anlaşmaların onaylanması gibi), Sahra altı Afrika'da tüm zamanların en yüksek seviyesindedir.

2014 yılında Afrika Birliği (AU), bugüne kadarki en büyük ve en başarılı girişimini gerçekleştirmek için Afrika İnsan ve Halk Hakları Komisyonu, Çocuk Hakları ve Refahı Afrika Uzmanlar Komitesi ve Afrika Devlet Başkanları Eşleri enstitüsüne katıldı ve Çocuk Evliliği ve Eylem Planı adı altında birlikte hareket edildi. Kampanya, bölge çapında ivmeyi tetiklemiş ve 24 ülkenin çocuk evliliklerini ortadan kaldırmak için kendi kampanyalarını başlatmasıyla ulusal eylemi artırmıştır. Afrika Birliği (AU) üye devletlerinin yüzde 30'u kampanyanın başlamasından bu yana kız çocuklarını korumak için yasalar çıkarmış ve bunları yürürlüğe koymuştur. Ayrıca, kampanyaya katılan ülkelerin yüzde 55'i çocuk evliliklerini sona erdirmek için ulusal sektörler arası koordinasyon mekanizmaları geliştirmiştir. Başarı kampanyanın politik desteğinin olması ve savunulması ile uygulamaların sistematik takip edilmesi ve değerlendirmesi ile elde edilmiştir. Kampanya ayrıca, zararlı geleneksel uygulamalar ve ekonomik kalkınma arasındaki bağlantıların yanı sıra çocuk evlilikleri ile HIV, gençlerin hamileliği ve gençlerin hamileliği arasındaki bağlantılar gibi konuları kapsayan ülkeye özgü araştırmalarla çocuk evliliğini sona erdirecek programları desteklemek için hayati kanıtlar üretti. Kampanya, Afrika Birliği'nin (AU) bu konudaki istikrarını ortaya koyarak başlangıçta 10 ülkeyi kapsayan ve iki yıl sürmesi planlanan kampanya, 2023'e uzatılarak ülke sayısı 30'a çıkartıldı.

2014 yılında, Afrika Birliği (AU) Çocuk Evlilik Özel Raportörlüğü kuruldu ve çocuk evliliğinin sona erdirilmesi için Afrika Birliği (AU) Kampanyası başlatıldı. Gözden geçirilen kampanya ile Afrika'da çocuk evliliğinin profilini ortaya çıkardığı ve veri elde etme ağını geliştirmek için üye devletler ile işbirliği içinde olduğu görülmüştür.

2015 yılında, barışçıl ve güvenli bir Afrika hedefleyen Afrika Birliği (AU) 'Gündem 2063' başlatarak şiddet suçlarında keskin düşüşler ve bireyler, aileler ve topluluklar için güvenli ve barışçıl alanlar oluşturarak silahlı çatışma, terörizm, hoşgörüsüzlük ve cinsiyete dayalı şiddetten uzak bir kıta hedefliyor.

2017 yılında, Afrika Çocuk Hakları ve Refahı Uzmanlar Komitesi (ACERWC) Afrika'nın Çocuklara Yönelik Gündemi 2040 projesini başlattı. Bu, "her çocuğun şiddete, sömürüye, taciz ve ihmalden korunmasını sağlamak için tamamen çocuklara yönelik şiddete odaklanan projedir.

2017'de ayrıca Batı Afrika Devletleri Ekonomik Topluluğu (ECOWAS) Batı Afrika'da çocuklara karşı şiddet, istismar ve sömürüyü önlemek ve bunlara müdahale etmek için ulusal çocuk koruma sistemlerini güçlendirmek için bölgesel politika çerçevesi benimsendi. Bu sayede, ECOWAS üye devletlerinde çocukların bakımı ve korunmasından sorumlu bakanlar beş öncelik alanına odaklanmayı taahhüt etmişlerdir: kadın sünneti ve kesilmesi dahil olmak üzere çocuklara yönelik cinsel, fiziksel ve duygusal şiddet; çocuk evliliği; çocuk işçiliği; sivil kayıt ve hayati istatistikler; ve hareket halindeki çocuklar.

Avrupa Birliğinin 2018 yılı incelemelerine göre çocuk evliliğine karşı mevzuatı bulunan 55 ülkenin 27'si çocuk evliliğine izin veren istisnalara sahiptir. Bazılarının evlilik ve cinsel rıza için asgari yaşları çelişkili: Sudan'da 10 yaşındaki gençlerin yasal olarak evlenmesine izin verilirken, cinsel rıza için asgari yaş 18'dir.

3.2. AVRUPA

Çocukların cinsel sömürüsü ve istismarına 1990’lardan bu yana gittikçe artan bir ilgi vardır. BM Çocuk Hakları Sözleşmesi 2000 yılında Çocukların Satılması, Çocuk Fuhuşu ve Çocuk Pornografisi’ne ilişkin Opsiyonel Protokolü, tüm bir yasal belgeyi bu suçların önlenmesi ve çocukların bu suçlardan korunmasına adanarak çocukların cinsel şiddetten yasal olarak korunmasını daha da güçlendirmiştir. (Keeping the promise pdf)

Avrupa’da yaklaşık her beş çocuktan birinin bir çeşit cinsel şiddet mağduru olduğu ve vakaların yaklaşık %80’inde istismarcının çocuğun tanıdığı biri olduğu tahmin edilmektedir. Çocuklara karşı cinsel şiddet birçok farklı biçim alabilmektedir; aile veya güven çemberi içerisinde cinsel istismar, fuhuş veya cinsel istismar materyalleri aracılığıyla cinsel sömürü, İnternet ile mümkün hale gelen cinsel şiddet ve akranlar tarafından cinsel saldırı.

2006 Birleşmiş Milletler Çocuklara Yönelik Şiddet Araştırması’nın 10 yıllık uygulanmasına dayanan ‘2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi’, insan haklarına ve insan onuruna evrensel bir saygı dünyası, çocuklarına yatırım yapan, her çocuğun korkudan ve şiddetten uzak büyüdüğü bir dünya öngörerek zengin ya da fakir her ülke için geçerli olan ve kimsenin geride kalmadığı genel çaplı bir çalışma ile 2030 yılına kadar çocuğa yönelik şiddeti bitirmeyi hedeflemektedir. Bu doğrultuda hedeflenen alanlar; (2030 hedef Pdf)

1. Daha fazla ve daha iyi veri toplamak için araştırmasının yapılması

2. Yasal ve politika çerçevelerinin güçlendirilmesi

3. Çocukların çevresindeki koruyucu kalkanı güçlendirmek

4. Ülkeler arası ortaklığın genişletilmesi ile küresel bir çaba ile

2007 yılında çocukların cinsel sömürü ve cinsel istismara karşı korunmasına ilişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi (Lanzarote Sözleşmesi) çocuklara karşı cinsel suçların önlenmesi, faillerin kovuşturulması ve çocuk mağdurların korunmasında büyük bir adımdır. Lanzarote Sözleşmesi, spesifik olarak çocukların cinsel şiddetten korunmasına adanan ilk anlaşmadır. 2007 yılında Lanzarote, İspanya'da kabul edilmiş, 2010 yılında yürürlüğe girmiştir ve 34 üyesi bulunmaktadır.

2011 yılında kadınlara yönelik şiddet ve aile içi şiddetin önlenmesi ve bunlarla mücadeleye ilişkin İstanbul Sözleşmesi , önleme, koruma ve kovuşturmayı ele alması ile geniş kapsamlıdır. Çocukların maruz kalacağı şiddetin doğrudan ve dolaylı olduğuna değinen sözleşme kadına yönelik şiddet ile çocuğa yönelik şiddet arasındaki bağlantıları değinmektedir. Sözleşme, 34 Avrupa Konseyi Üyesi Devlet tarafından onaylanmıştır. (Keeping the promise pdf)

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, üye devletlerde çocuklar için daha iyi koruma sağlayan mevzuat, politika ve uygulamalarda değişiklikleri desteklemiştir. Avrupa Konseyi, standartlarının uygulanması için çeşitli kampanyalar başlattı ve çocuk dostu araçlar da dahil olmak üzere el kitapları ve eğitim materyalleri hazırladı. (Keeping the promise pdf)

3.3. AMERİKA VE KARAYİPLER

Latin Amerika ve Karayipler'de çocuklara yönelik şiddetle mücadele çabaları, bölge ülkelerinin sivil toplumla işbirliği içinde yürüttüğü uzun bir reform sürecine dayanmaktadır. 2009 yılından bu yana Amerika Kıtasındaki Amerikan Devletleri Örgütü (OAS), MERCOSUR, Orta Amerika Entegrasyon Sistemi (SICA) ve Karayip Topluluğu (CARICOM) gibi aktörlerle stratejik işbirliğini teşvik etmektedir. Latin Amerika ve Karayipler Çocuklar Hareketi (MMI-LAC) ile akademi, sivil toplum aktörleri, çocuklar ve gençler, Birleşmiş Milletler Çalışması tavsiyelerinin bölgesel olarak uygulanmasında ilerlemeyi hızlandırmak için çalışmışlardır.

2011 ve 2012'de MERCOSUR, SICA, CARICOM ve MMI-LAC ile Güney Amerika, Orta Amerika ve Karayipleri kapsayan bölgesel istişarelerin yanı sıra Birleşmiş Milletler Çalışmasının takibi üzerine üç bölgesel analitik çalışma düzenlendi. Bunun sonucunda benimsenen üç alt bölge yol haritası, OAS'ın himayesinde desteklenen Pan Amerikan Kongrelerinde verilen taahhütlerle birlikte, kritik kararlarda rol alarak ivmeyi sürdürmeye ve ilerlemenin sağlamlaştırılmasını teşvik etmeye yardımcı oldu.

SDG Hedefi 16.2, Latin Amerika'da bir toplanma noktası olarak görülüyor ve 10 Devlet çocuklara yönelik her tür şiddeti kanunen açıkça yasakladı: Arjantin, Bolivya, Brezilya, Kosta Rika, Honduras, Nikaragua, Paraguay, Peru, Uruguay ve Venezuela. Ekvador, El Salvador, Guatemala ve Honduras, çocuk evliliği yasaklayan yasalar çıkardı.

2007 yılında bölge, Çocukların ve Ergenlerin Cinsel Sömürü, Kaçakçılığı ve Kaçakçılığının Önlenmesi ve Ortadan Kaldırılması için Amerika Arası İşbirliği Programını kabul etti. Cinsel istismar, ticari cinsel sömürü ve kaçakçılık mağdurlarının çocuk haklarının ticari cinsel sömürü amacıyla korunması ve iade edilmesine ilişkin Amerikan Sözleşmesi.

3.4. ORTA DOĞU VE KUZNEY AFRİKA

2010 yılında sunulan ilk bölgesel çalışma, Birleşmiş Milletler Çalışmasının tavsiyelerinden esinlenerek DördüncüYüksek Düzeyli Arap Çocuk Hakları Konferansı'nda kabul edilen Marakeş Deklarasyonunu bilgilendirisidir. Çocukları çevrimiçi dahil olmak üzere cinsel istismar ve sömürüden korumak için bölgesel bir strateji ve eylem planının geliştirilmesi.

Çocuk evliliğiyle ilgili bölgesel eylem planı beş yıl daha uzatıldı (2018–2023) ve uygulaması Afganistan ve Nepal'deki ulusal planlar ve Bangladeş'teki bir multimedya kampanyası aracılığıyla sürdürüldü. Mayıs 2018'de Dakka'daki Çocuklar için Güney Asya Parlamenterler Platformu, şiddetten korunma hakları da dahil olmak üzere çocukların haklarını korumak için yasa ve politikaların nasıl güçlendirileceğini tartışmak üzere bölgenin dört bir yanından yasa koyucuları bir araya getirdi.

3.5.

GÜNEYDOĞU ASYA

2015'te Güneydoğu Asya Ülkeleri Birliği (ASEAN) Üye Devletleri, Çocuklara Yönelik Şiddetin Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Bölgesel Eylem Planını Birleşmiş Milletler Çalışmasının tavsiyelerinden esinlenerek tüm üye devletleri çocukları şiddetten korumaya ve çocuk mağdurları desteklemeye taahhüt eder. Bölge Planı, 2030 Gündemi ile uyumludur ve şiddetin önlenmesi ve çocuklar için net bir zaman çerçevesi içinde gerçekleştirilecek somut eylemler önerir. etkili koruma.

Kadın ve Çocuk Haklarının Teşviki ve Korunması Komisyonu (ACWC), Bölgesel Planın uygulanmasını teşvik eder ve bölgedeki ilerlemeyi gözden geçirir. 2019'daki önemli bir gözden geçirme, kalıcı zorlukları belirlemek ve ilerlemeyi bildirmek için önemli gelişmelerin kaydını tutmuştur.

Asya Pasifik Bölgesinde Çocuk Hakları için Güney-Güney İşbirliği Konulu Üst Düzey Toplantıların hükümetlerarası 10 yıllık süreci de politika taahhütleri üretmiştir. Örneğin, 2010 Pekin Deklarasyonu, çocuk koruma için sistematik yaklaşımlar ve kaynaklar, çocuklara yönelik her türlü şiddeti yasaklayan mevzuat ve politikalar çağrısında bulundu. Bu tür taahhütler 2013'te Yeni Delhi'deki Üst Düzey Toplantılarda ve 2016'da Kuala Lumpur'da yenilenmiştir.

Türkiyede'ki Durum

TÜİK Güvenlik Birimine Gelen veya Getirilen Çocuk İstatistikleri, 2015-2019 verilerinde 2019 yılında gelen veya getirilen çocukların %53.8'inin erkek ve 46.2'sinin kız çocuğu olduğu yer almaktadır.

206.498 mağdur çocuğun %15.2 sinin cinsel suçlardan mağdur olduğuna yer verilmiştir. Tüm mağdur çocuklar arasında bu oranın yaklaşık 31.387 çocuğa denk geldiği hesaplanmıştır.

2019 yılına ait TÜİK Çocuk İstatistikleri ile kıyaslandığında bu sayının Türkiye'de nüfusa kayıtlı tüm çocukların %0.0014üne denk geldiği hesaplanmıştır.

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu (SHÇEK) ve UNICEF'in 2010 yılında Türkiye'de Çocuk İstismarı ve Aile İçi Şiddet Araştırması'na dahil edilen 7-18 yaş arası 2.216 çocuktan alınan veriye göre, çocuklar %10'u cinsel istismara tanıklık ettiğini ve %3'ü cinsel istismara maruz kaldığını bildirmiştir.

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) ve Ankara Üniversitesi'nin 2.257 üniversite öğrencinin katılımıyla gerçekleştirdiği araştırmada ise erkeklerin %8.7'si ve kadınların %7.2'si ve toplamda %7.9'u çocukluklarında cinsel istismara maruz kaldığını belirtmiştir.

Yapılan uluslararası bir çalışmada 10 milyon kişiyi temsil eden ve birçok ülkeden 331 araştırmanın verilerinin analizinin sonucunda çocuğa yönelik cinsel istismar yaygınlık oranı % 11,8'dir (Stoltenborg, M. ve ark., 2011). 2019'da Türkiye'de güvenlik birimlerine gelen cinsel istismar mağduru çocukların %0.0014 oranında olması cinsel istismar mağduru olan çok büyük bir kısmın güvenlik birimlerine başvurmadığını düşündürmektedir.

Tablo 8: Adalet Bakanlığı 2011 - 2019 Yılları Cinsel Suç Sayıları

Yıl	Cinsel Taciz Suç Sayısı	Cinsel Saldırı Suç Sayısı	Çocukların Cinsel İstismarı Suç Sayıları	Cinsel Suçlar içerisinde Çocukların Cinsel İstismarı Suç Oranı
2011	12.729	7.446	16.828	%45
2012	14.482	8.144	17.589	%44
2013	15.394	7.778	17.948	%44
2014	13.352	7.709	18.104	%46
2015	13.619	7.355	16.957	%45
2016	12.180	6.446	15.051	%45
2017	11.632	6.621	16.348	%47
2018	14.429	7.602	18.290	%45
2019	15.842	8.896	22.689	%48
Toplam	123.659	67.997	159.813	%45

Adalet Bakanlığı'nın paylaştığı 2011 - 2018 ve 2012 - 2019 yıllarına ait veriler incelendiğinde Çocuk Cinsel İstismarı suçlarının son 9 yılda tüm cinsel suç sayılarına oranı %45 olduğu görülmektedir.

2019 yılında çocuk cinsel istismarı suçlarının sayısı 2018 yılına oranla %24'lük bir artış göstererek 22.689 sayısına ulaşmıştır.

Çocuk cinsel istismarı suç sayısının 2011-2014 yılları arasında artış gösterdiği; 2014-2016 yılları arasında düştüğü ve 2017-2019 yıllarında tekrar yükseldiği görülmüştür.

2019 yılında çocuk cinsel istismarına yönelik gerçekleşen 22.689 suçtan 19.936'sının karara bağlandığı ve kararların %55,2'sinin mahkumiyetle sonuçlandığı yer almaktadır. Mahkumiyet kararı hürriyeti bağlayıcı ceza olarak algılanmamalıdır. Mahkumiyet kararı hürriyeti bağlayıcı ceza, adli para cezası, erteleme, güvenlik tedbirleri ve diğer mahkumiyet kararlarını içermektedir.

120 MİLYON

20 yaşın altındaki kızlar ve genç kadınlar bir tür zorla cinsel ilişkiye maruz kaldılar.

Hukuksal Durum

Pedofili sorunuyla birlikte ele alınması gereken husus çocukların cinsel istismar ve cinsel sömürüden korunmasıdır. Çocuklara uygunsuz fotoğraf gösterme, porno izletme suretinde de eylemler gözlemlenmekle beraber; cinsel amaçlı çocuk ticareti, fuhuşu ve çocuk pornografisinin pedofillere hizmet etmesi bakımından ele alınması önem arz etmektedir. Bu fiiller hukuk düzeninde hem ulusal olarak hem de uluslararası suç olarak düzenlenmiş ve yaptırıma bağlanmıştır.

5.1. Türk Hukukunda Çocugün Cinsel İstismarı ve Sömürüsü

5237 sayılı **Türk Ceza Kanunu**'nda 18 yaşını doldurmamış kişi, çocuk olarak kabul edilmiştir. Cinsel istismar ise; 18 yaşından küçüklere yönelik yalnızca tecavüzü değil, bedensel teması içeren her türlü cinsel hareketi kapsayan bir suç olarak tanımlanmıştır. (TCK m.103)

5.1.1. Çocugün Cinsel İstismarı

Madde 103- (1) Çocugü cinsel yönden istismar eden kişi, sekiz yıldan on beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Cinsel istismarın sarkıntılık düzeyinde kalması hâlinde üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. Magđurun on iki yaşını tamamlamamış olması hâlinde verilecek ceza, istismar durumunda on yıldan, sarkıntılık durumunda beş yıldan az olamaz. Sarkıntılık düzeyinde kalmış suçun failinin çocuk olması hâlinde soruşturma ve kovuşturma yapılması magđurun, velisinin veya vasisinin şikâyetine bağlıdır. Cinsel istismar deyiminden;

a) On beş yaşını tamamlamamış veya tamamlamış olmakla birlikte fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama yetenegi gelişmemiş olan çocuklara karşı gerçekleştirilen her türlü cinsel davranış,

b) Diğer çocuklara karşı sadece cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir nedene dayalı olarak gerçekleştirilen cinsel davranışlar,

anlaşılır.

(2) (Yeniden düzenleme: 24/11/2016-6763/13 md.) Cinsel istismarın vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesi durumunda, on altı yıldan aşağı olmamak üzere hapis cezasına hükmolunur. Magdurun on iki yaşını tamamlamamış olması hâlinde verilecek ceza on sekiz yıldan az olamaz.

(3) Suçun;

a) Birden fazla kişi tarafından birlikte,

b) İnsanların toplu olarak bir arada yaşama zorunluluğunda bulunduğu ortamların

sagladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle,

c) Üçüncü derece dâhil kan veya kayın hısımlığı ilişkisi içinde bulunan bir kişiye karşı

ya da üvey baba, üvey ana, üvey kardeş veya evlat edinen tarafından,

d) Vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, koruyucu aile veya sağlık hizmeti veren ya da koruma,

bakım veya gözetim yükümlülüğü bulunan kişiler tarafından,

e) Kamu görevinin veya hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle, işlenmesi hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(4) Cinsel istismarın, birinci fıkranın (a) bendindeki çocuklara karşı cebir veya tehditle

ya da (b) bendindeki çocuklara karşı silah kullanmak suretiyle gerçekleştirilmesi hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(5) Cinsel istismar için başvurulmuş cebir ve şiddetin kasten yaralama suçunun ağır neticelerine neden olması hâlinde, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.

(6) Suç sonucu mağdurun bitkisel hayata girmesi veya ölümü hâlinde, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına hükmolunur.

Çocukların cinsel istismarı sorununa yönelik yapılan araştırmalara göre dünyada son 4 yılda çocuklara yönelik taciz veya şiddet uygulamalarının yüzde 90 arttığı araştırma sonucunda ortaya çıkmıştır.

Günümüzde, çocuğun cinsel istismarı suçunun cezasına yönelik suçun faillerine kanunda belirtilen belirli hususların varlığı halinde verilecek cezada iyi hal indirimin uygulanmasının kanunun lafzına ve amacına aykırı uygulandığı eleştiriliyor.

İlgili 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 62. maddesinde **'Takdiri indirim nedenleri'** başlığı altında bu husus şu şekilde ifade edilmiştir:

“(1) Fail yararına cezayı hafifletecek takdiri nedenlerin varlığı halinde, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası yerine, müebbet hapis; müebbet hapis cezası yerine, yirmi beş yıl hapis cezası verilir. Diğer cezaların altıda birine kadarı indirilir.

(2) Takdiri indirim nedeni olarak, failin geçmişi, sosyal ilişkileri, fiilden sonraki ve yargılama sürecindeki davranışları, cezanın failin geleceği üzerindeki olası etkileri gibi hususlar göz önünde bulundurulabilir. Takdiri indirim nedenleri kararda gösterilir.”

Bu madde aslında çağdaş ceza hukuku ilkelerine son derece uygundur. Cezanın suçlunun kişiliğine uydurulması hem cezanın etkinliği, hem adalet için gereklidir. Fakat kanunda takdiri iyi hal indirimine yönelik verilen kararlarda gerekçe olarak gösterilen indirim sebeplerinde hâkimlerin takdir yetkisi aştığını ve çocukların cinsel istismarı suçuna yönelik uygulamasının da oldukça fazla olduğunu görmekteyiz.

Çocukları korumaya yönelik önlemlerin artırılması gerekirken aksine, çocukların mağdur olduğu suçları yargılayan mahkemelerde verilecek cezaya iyi hal indiriminin rutin bir uygulamaya dönüşmesi kabul edilemez.

Failin suçu işlediğine yönelik pişman olduğu izlenimi vermesi, duruşmada iyi giyimli olması, erkek ise tıraşlı olması gibi anlık nedenlerin gerekçe gösterilerek cezada indirim alması kamu vicdanını da oldukça rahatsız etmektedir.

5.1.2. Reşit Olmayanla Cinsel İlişki

Madde 104- (1) Cebir, tehdit ve hile olmaksızın, onbeş yaşını bitirmiş olan çocukla cinsel ilişkide bulunan kişi, şikâyet üzerine, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Suçun mağdur ile arasında evlenme yasası bulunan kişi tarafından işlenmesi hâlinde, şikâyet aranmaksızın, on yıldan on beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(3) Suçun, evlat edineceği çocuğun evlat edinme öncesi bakımını üstlenen veya koruyucu aile ilişkisi çerçevesinde koruma, bakım ve gözetim yükümlülüğü bulunan kişi tarafından işlenmesi hâlinde, şikâyet aranmaksızın ikinci fıkraya göre cezaya hükmolunur.

5.1.3. Cinsel Taciz

Madde 105- (1) Bir kimseyi cinsel amaçlı olarak taciz eden kişi hakkında, mağdurun

şikayeti üzerine, üç aydan iki yıla kadar hapis cezasına veya adli para cezasına fiilin çocuğa karşı işlenmesi hâlinde altı aydan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(2) Suçun;

a) Kamu görevinin veya hizmet ilişkisinin ya da aile içi ilişkinin sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle,

b) Vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, koruyucu aile veya sağlık hizmeti veren ya da koruma, bakım veya gözetim yükümlülüğü bulunan kişiler tarafından,

c) Aynı işyerinde çalışmanın sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle,

d) Posta veya elektronik haberleşme araçlarının sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle,

e) Teşhir suretiyle,

işlenmesi hâlinde yukarıdaki fıkra göre verilecek ceza yarı oranında artırılır. Bu fiil nedeniyle mağdur; işi bırakmak, okuldan veya ailesinden ayrılmak zorunda kalmış ise verilecek ceza bir yıldan az olamaz.

Ayrıca çocuk cinsel sömürüsü de cezai yaptırıma bağlanmıştır. Çocuk pornografisi genel anlamda “Çocuklarla birlikte yetişkinlerin de yer aldığı ya da yalnızca çocukların yer aldığı” materyaller olabileceği gibi, içerik açısından da “çocuğun cinselliği çağrıştıran görüntülerinin, “Çocukların cinsel organlarının görüntülerinin” ya da “küçük çocukların ırzına geçildiği, cinsel köle olarak kullanıldığı her türlü cinsel ilişki ve tacizi içeren görüntüler”in bulunduğu materyallere göre de sınıflandırılabilir. Türk Ceza Kanununun “müstehcenlik” başlıklı 226. maddesinde çocuk pornografisi suçu düzenlenmiştir, çocuk pornografisi olarak nitelendirilebilecek materyallerin üretimi, satışı, satışa arzı, çoğaltılması, nakledilmesi, depolanması, ihraç edilmesi, bulundurulması ya da başkalarının kullanımına sunulması gibi eylemler cezalandırılmıştır.

5.1.4. Müstehcenlik

- Madde 226- (1) a) Bir çocuğa müstehcen görüntü, yazı veya sözleri içeren ürünleri veren ya da bunların içeriğini gösteren, okuyan, okutan veya dinleten,
b) Bunların içeriklerini çocukların girebileceği veya görebileceği yerlerde ya da alenen gösteren, görülebilecek şekilde sergileyen, okuyan, okutan, söyleyen, söyleten, c) Bu ürünleri, içeriğine vakıf olunabilecek şekilde satışa veya kiraya arz eden,
d) Bu ürünleri, bunların satışına mahsus alışveriş yerleri dışında, satışa arz eden, satan veya kiraya veren,
e) Bu ürünleri, sair mal veya hizmet satışları yanında veya dolayısıyla bedelsiz olarak veren veya dağıtan,
f) Bu ürünlerin reklamını yapan,
Kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis ve adli para cezası ile cezalandırılır.

(2) Müstehcen görüntü, yazı veya sözleri basın ve yayın yolu ile yayınlayan veya yayınlanmasına aracılık eden kişi altı aydan üç yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(3) Müstehcen görüntü, yazı veya sözleri içeren ürünlerin üretiminde çocukları, temsili çocuk görüntülerini veya çocuk gibi görünen kişileri kullanan kişi, beş yıldan on yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Bu ürünleri ülkeye sokan, çoğaltan, satışa arz eden, satan, nakleden, depolayan, ihraç eden, bulunduran ya da başkalarının kullanımına sunan kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(4) Şiddet kullanılarak, hayvanlarla, ölmüş insan bedeni üzerinde veya doğal olmayan yoldan yapılan cinsel davranışlara ilişkin yazı, ses veya görüntüleri içeren ürünleri üreten, ülkeye sokan, satışa arz eden, satan, nakleden, depolayan, başkalarının kullanımına sunan veya bulunduran kişi, bir yıldan dört yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(5) Üç ve dördüncü fıkralardaki ürünlerin içeriğini basın ve yayın yolu ile yayınlayan veya yayınlanmasına aracılık eden ya da çocukların görmesini, dinlemesini veya okumasını sağlayan kişi, altı yıldan on yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(6) Bu suçlardan dolayı, tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.

(7) Bu madde hükümleri, bilimsel eserlerle; üçüncü fıkra hariç olmak ve çocuklara ulaşması engellenmek koşuluyla, sanatsal ve edebi değeri olan eserler hakkında uygulanmaz.

Çocuk fuhuşu, ücret veya başka herhangi bir şey karşılığında çocuğun cinsel faaliyetlerde kullanılması demektir. TCK'nın 227. maddesinde ise çocuk fuhuşu düzenlenmiş, fuhuşa teşvik eden, aracılık eden, çocuğu barındıran için ceza hükmolunmuştur.

5.1.5. Fuhuş

Madde 227- (1) Çocuğu fuhuşa teşvik eden, bunun yolunu kolaylaştıran, bu maksatla tedarik eden veya barındıran ya da çocuğun fuhşuna aracılık eden kişi, dört yıldan on yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Bu suçun işlenişine yönelik hazırlık hareketleri de tamamlanmış suç gibi cezalandırılır.

(2) Bir kimseyi fuhuşa teşvik eden, bunun yolunu kolaylaştıran ya da fuhuş için aracılık eden veya yer temin eden kişi, iki yıldan dört yıla kadar hapis ve üçbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Fuhuşa sürüklenen kişinin kazancından yararlanılarak kısmen veya tamamen geçiminin sağlanması, fuhuşa teşvik sayılır.

(3) (Mülga: 6/12/2006 – 5560/45 md.; Yeniden düzenleme: 24/11/2016-6763/18 md.) Fuhuşu kolaylaştırmak veya fuhuşa aracılık etmek amacıyla hazırlanmış görüntü, yazı ve sözleri içeren ürünleri veren, dağıtan veya yayan kişi bir yıldan üç yıla kadar hapis ve iki yüz günden iki bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(4) Cebir veya tehdit kullanarak, hile ile ya da çaresizliğinden yararlanarak bir kimseyi fuhuşa sevk eden veya fuhuş yapmasını sağlayan kişi hakkında yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarısından iki katına kadar artırılır.

(5) Yukarıdaki fıkralarda tanımlanan suçların eş, üstsoy, kayın üstsoy, kardeş, evlat edinen, vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, koruma ve gözetim yükümlülüğü bulunan diğer kişiler tarafından ya da kamu görevi veya hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(6) Bu suçların, suç işlemek amacıyla teşkil edilmiş örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(7) Bu suçlardan dolayı, tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.

(8) Fuhuşa sürüklenen kişi, tedaviye veya psikolojik terapiye tâbi tutulabilir.

2005'te kabul edilen 5395 sayılı **Çocuk Koruma Kanunu** ile de suça sürüklenen çocuklar için alınması gereken güvenlik tedbirleri, korunma ihtiyacı olan çocuklar için ise gerekli koruyucu ve destekleyici tedbirler ile hakları ve üstün menfaatleri güvence altına alınmıştır.

6284 sayılı **Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun** ile fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik açıdan şiddete uğrayan ya da uğrama tehlikesi bulunan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip mağduru olan kişilerin korunması ve bu kişilere yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla alınacak tedbirler düzenlenmiştir.

5.2. Uluslararası Hukukta Çocugün Cinsel İstismarı ve Sömürüsü

Uluslararası hukuktaki düzenlemeler incelendiğinde ise çocukların kötüye kullanılmasının önlenmesi amacıyla uluslararası düzeyde farklı nitelikteki yasal düzenlemelerle garanti altına alındığı görülecektir. (Özkara, Kavaklı, Can, Tepe ve Özbek, 2011)

5.2.1. BM Çocuk Hakları Sözleşmesi

Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin çocugün haklarını ayırım gözetmeksizin tanımlaması, çocuk kavramının tarihsel süreçteki paradoksunu çözmüş ve çocugü devletlerin hukuk sistemleri ile de koruma altına almıştır. Çocuk hakları; çocugün sağlıklı bedensel, zihinsel ve duygusal gelişimini, eğitimini ve katılımını hukuk kuralları çerçevesinde korur.

20 Kasım 1989'da, 10 yıllık çalışmaların sonucundan günümüzdeki Çocuk Haklarına dair Sözleşme oy birliği ile onaylanmıştır. 1990 yılında Birleşmiş Milletler üyelerine imzaya açıldığında belgeyi aynı günde 61 ülkenin imzalaması tüm dünyada en çabuk kabul edilen sözleşme özelliğini kazanmıştır. Ülkemiz de sözleşmeyi 14 Eylül 1990 tarihinde imzalamış ancak meclisten geçmesi 27 Ocak 1995 tarihine kadar uzamıştır. Anayasamızın 90. Maddesine göre de ülkemizin imzalamış olduğu uluslararası sözleşmelerin iç hukuk halini alması da çocuk hakları açısından önemlidir.

Çocuk Hakları Sözleşmesi, 1989 yılında kabul edildiğinden beri, çocukları birey olarak kabul eden, yaşatılması, korunması ve geliştirilmesi açılarından bakış açıları getirmiştir. Bu sözleşme ile çocukların yetiştirilmesinde devletin, toplumun ve ailenin sorumlulukları standardize edilmiş ve ilkelerle açıklanmıştır.

Sözleşmenin amacı, çocukların yaşama, gelişme, korunma ve katılım haklarının uygulanabilirliğini sağlamak, çocukların korunması için evrensel ilkeler belirlemek ve çocugü her türlü istismar, ihmal ve kötü muamelelere karşı korumaktır. Çocuk Hakları Sözleşmesi'nde belirtilen haklar dil, din, ırk ayrımı olmaksızın geçerlidir. Hakların korunması ve uygulanabilmesi için; ayrımcılığın önlenmesi, çocugün yüksek yararı ve çocugün görüşüne saygı gösterilmesi ilkeleri düzenlenmiştir.

Çocuk Hakları Sözleşmesi'nde yer alan Korunma Hakları, çocuğun her türlü ihmal, istismar ve sömürüye karşı korunmasını sağlayan haklardır. Bunlar yargı sisteminde, silahlı çatışmada, çocuk işçiliği; fiziksel, duygusal ve cinsel istismar, ilaç bağımlılığı ve mülteci çocuklar için özel bakıma ilişkin konularda çocukların korunmasını sağlayan haklardır.

Sözleşmenin 19., 32., 34., 35., 36. ve 39. maddeleri çocuğun her türlü cinsel sömürüsüne karşı devlet tarafından korunması ve devletin bu konuda her türlü önlemi alması gerektiğini ifade etmektedir. Bu koruma, bir çocuğu cinsel eylemde bulunmaya zorlamayı, çocuğun fuhuşunu ve pornografik malzeme olarak kullanılmasını da içermelidir. Sözleşmenin 34. maddesi ile Taraf Devletlerin çocuğun cinsel açıdan sömürülmesine karşı tüm önlemleri almasını zorunlu kılar (Alpsoy, 2005).

Madde 34

Taraf Devletler, çocuğu, her türlü cinsel sömürüye ve cinsel suistimale karşı koruma güvencesi verirler. Bu amaçla Taraf Devletler özellikle:

- 1.Çocuğun yasadışı bir cinsel faaliyete girişmek üzere kandırılması veya zorlanmasını;
- 2.Çocukların, fuhuş, ya da diğer yasadışı cinsel faaliyette bulundurulmasıyla sömürülmesini;
- 3.Çocukların pornografik nitelikli gösterilerde ve malzemede kullanılarak sömürülmesini, önlemek amacıyla ulusal düzeyde ve ikili ile çok taraflı ilişkilerde gerekli her türlü önlemi alırlar.

Sözleşmenin 35. maddesi çocukların bu amaçlarla kaçırılmasının veya satılmasının engellenmesi gerektiğini düzenlemiştir.

Madde 35

Taraf Devletler, her ne nedenle ve hangi biçimde olursa olsun, çocukların kaçırılmaları, satılmaları veya fuhuşa konu olmalarını önlemek için ulusal düzeyde ve ikili ve çok yanlı ilişkilerde gereken her türlü önlemleri alırlar.

Madde 36

Taraf Devletler, esenliğine herhangi bir biçimde zarar verebilecek başka her türlü sömürüye karşı çocuğu korurlar.

5.2.2. BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşmeye Ek Çocuk Satışı, Çocuk Fahişeliği ve Çocuk Pornografisi Ile İlgili İhtiyari Protokol

Birleşmiş Milletler yukarıda söz edilen Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne ek olarak 2000 yılında **Çocuk Haklarına Dair Sözleşmeye Ek Çocuk Satışı, Çocuk Fahişeliği ve Çocuk Pornografisi Ile İlgili İhtiyari Protokol** başlıklı bir protokol hazırlamıştır. Türkiye'nin 2002 tarihinde onayladığı bu protokol, çocuk pornografisinin internet gibi sürekli gelişen ve yaygınlaşan bir teknoloji ile artan erişilebilirliğinden duyulan endişe sonucu ortaya çıkmıştır. Çocuk istismar ve sömürsünün, özellikle cinsel istismarının önlenmesi ile ilgili oldukça önemli bir sözleşmedir.

Bunun akabinde 2003 tarihinde onaylanan **Sınıraşan Örgütlü Suçlara Karşı BM Sözleşmesi'ne Ek İnsan Ticaretinin, Özellikle Kadın ve Çocuk Ticaretinin Önlenmesine, Durdurulmasına ve Cezalandırılmasına İlişkin Protokol**, bu sözleşmeyi tamamlayıcı niteliktedir.

Türkiye tarafından 2010 yılında imzalan **Avrupa Konseyi Siber Suç Sözleşmesi** bağlayıcılığı olan çocuk pornografisinin önlenmesi bakımından önemli bir diğer metindir.

5.2.3. Çocukların Cinsel Suistimal ve Cinsel İstismara Karşı Korunmasına İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi

2007 yılında İspanya'da kabul edilen ve Türkiye'nin 2010 yılında kabul ettiği Avrupa Konseyi Çocukların Cinsel Sömürü ve İstismara Karşı Korunması (Lanzarote) Sözleşmesi koruyucu-önleyici hizmetler, ceza hukuku, mağdurlara yardım için müdahale programları ve verilerin kaydedilmesi/saklanması konularını ele alan kapsamlı içeriği ile hayati öneme sahiptir. Sözleşme, cinsel sömürü ve cinsel istismar oluşturan davranışları 18 ve 23. madde aralığında tanımlamaktadır. Bu sözleşme ile ilk kez bir uluslararası anlaşma, cinsel istismar suçunu tanımlamakta ve cinsel istismarı suç saymaktadır. Sözleşme ise çocukları cinsel istismar ve sömürüden korumak amacıyla dünyadaki en yüksek yasal standartlar açık ve anlaşılır bir şekilde tanımlandı. Çocuk istismarı ve ihmalinin pek çok türü ve biçimi olduğu; çocukluk çağında maruz kalınan cinsel istismar ve sömürünün ömür boyu sürebilecek büyük bedeller ödeten ağır bir istismar olduğu açık bir dille ortaya konuldu. Anlaşmanın amacı her çocuğun, cinsel istismar, çocuk pornografisi ve fuhuş yoluyla olmak üzere cinsel suistimali olmak üzere her türlü cinsel şiddet içeren eylemi önlemeye yöneliktir.

Lanzarote Sözleşmesi'nin yapısı “4 P’li yaklaşım” : Önleme (Prevention), Koruma (Protection), Kovuşturma (Prosecution) ve ulusal ve uluslararası işbirliğini Teşvik (Promotion) şeklindedir.

Önleme çalışmaları:

- Çocuklardaki cinsel sömürü ve cinsel istismarın önlenmesi için riskler konusunda farkındalık oluşturmak ve kendilerini koruyabilmek için eğitmek,
- Çocuklarla temas halinde çalışan kişiler eleme amacıyla taranması ve eğitilmesi,
- Hüküm giymiş ya da potansiyel cinsel suçlulara yönelik müdahale programlarını içermektedir.

Koruma çalışmaları:

- Cinsel şiddete yönelik her türlü şüphe ihbar edilmesi desteklenmelidir.
- Magdurun veya yakınlarının destek alabileceği iletişim kanallarının oluşturulmalıdır.
- Magdurları ve ailelerini desteklemeye yönelik programlar kurulmalıdır
- Tedavi edici yardım ve acil durum psikolojik bakım hizmeti sağlanmalıdır
- Magdurun emniyetini, mahremiyetini, kimliğini ve imajını korumaya yönelik çocuk dostu adli takibatın işleyişe girmesi sağlanmalıdır. Önemli olarak da çocuk mağdurlar ile yapılan görüşmelerin sayısı sınırlı olmalıdır; görüşme güven verici bir yerde, spesifik olarak bu amaçla eğitilmiş profesyoneller ile yapılmalıdır.

Kovuşturma:

Lanzarote Sözleşmesi çocuk istismarı, çocuk fuhuşu, fuhuş aracılığıyla cinsel sömürüsü, çocuk pornografisi, çocuğun pornografik performanslara katılması, çocuğun cinsel performanslarda sömürüsü, çocukların yozlaştırılması gibi eylemlerin sözleşme tarafı olan tüm devletlerde suç olarak kabul edilmesini amaçlamaktadır.

Ulusal ve uluslararası işbirliğinin teşvik edilmesi:

Ulusal düzeyde Sözleşme etkili, koordine ve kapsamlı olan ülke çapındaki entegre politikaların benimsenmesi ve uygulanmasının öneminin altını çizmektedir.

Uluslararası düzeyde, işbirliği devletlerin problemleri tespit ve analiz etmelerine, ortak çözümler bulmalarına ve uygulamalarına, verileri ve uzman görüşlerini paylaşmalarına, cezadan muaf tutulma durumuyla mücadele etmelerine ve önleme ve koruma önlemlerini geliştirmelerine yardımcı olmaktadır.

5.2.4. Kadına Yönelik Şiddet ve Aile içi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi (İstanbul) Sözleşmesi

İstanbul Sözleşmesi 2011 tarihinde Türkiye tarafından imzalanmıştır. Sözleşmede geçen “kadın” terimi ile 18 yaşından küçük kız çocuklarının da ifade edilmesi bakımından çocuk hakları açısından büyük önem taşımaktadır. Ancak Türkiye 20 Mart 2021’te bu sözleşmeden çekilmiştir, fesih tarihi ise Cumhurbaşkanı kararı ile 1 Temmuz 2021 olarak belirlenmiştir.

Adli Tıp ve Hukuki Boyutu dünyada büyük bir sorun olarak öne çıkan çocuk istismarı olgularının belirlenmesi, rapor edilmesi ve rehabilitasyon sürecinin yönetimi istismarın önlenmesi açısından çok önemlidir. Bu konunun iki önemli alanından biri olan adli tıp açısından klinik tanı konulmasının sağlanması gerekir. Diğer önemli alan olan hukukta ise klinik tanı konulduğunda bunun yasal yaptırımı için gereken hukuksal düzenlemelerin evrensel hukuk normlarına göre yapılması gerekmektedir.

Pedofili ile Mücadele Eden Kurum ve Kuruluşlar

Çocukun cinsel istismarıyla mücadele kavram olarak iki temel aktiviteyi gündeme getirmektedir. Bunlar:

1-İstismar mağduru çocuğa yardım için çalışan kurum ve kuruluşlar, 2-İstismar yaşanmasını önlemek için çalışan kurum ve kuruluşlar

Altı çizilmesi gereken en önemli konu temelde istismar mağduru çocukla ilgili müdahale ve koruma çalışmalarının temel aktörünün devlet ve kuruluşları olduğu, sivil toplum kuruluşlarının misyonunun ise çalışmalarıyla model oluşturmak olduğudur. Hizmet devlet tarafından yürütülen bir eylemdir ve olmalıdır. Ancak yeterli ve organize olmadığında sivil toplum kuruluşları da müdahale etmek zorunda kalmaktadır.

İkinci önemli konu ise pedofili dahil tüm şiddet olgularında çalışma prensibinin multidisipliner ekip çalışması yapılması gerektiği ve hekim ile tüm sağlık çalışanları, hukukçular, psikologlar, sosyal hizmet uzmanları, kolluk güçleri temel elemanlar olmak üzere ilgili tüm profesyonellerin bir arada çalışmasıdır.

İstismara maruz kalmış çocukta özellikle cinsel istismarda ilk teşhis ve tedavinin yapılabilmesi için oluşturulmuş Çocuk İzlem merkezleri ilk adres olarak dikkati çekmektedir.

6.2. Aile ve Sosyal Çalışma Bakanlığı

Magđur çocukların ihtiyacı olan psikolojik, fiziksel ve sosyal desteği sağlamaktadır. Çocugün koruyucu ve destekleyici bakım gereksinimlerini karşılar. Gerekli durumlarda sosyal incelemeleri gerçekleştirip, bakım tedbirleri alarak, ihtiyacı olan çocuğa ekonomik ve sosyal desteği gerekli kurum ve kuruluşlarla işbirliği sağlayarak gerçekleştirir.

Aile ve Sosyal Çalışma Bakanlığına bağlı olarak iş birliği içerisinde çalışan kurumlar şu şekildedir:

- Çocuk Koruma Merkezleri
- Koruma Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri
- Bakım ve Sosyal Rehabilitasyon Merkezleri

İstismar magđuru çocuğun aile yanına dönmesinin mümkün olmadığı durumlarda çocuğun öncelikli olarak akrabalarının yanında koruyucu aile hizmeti ile yaşamını devam ettirmesi sağlanmaktadır. Çocugün eğitim ve yaşamsal ihtiyaçları karşılanıp, aile yanında yaşaması amaçlanmaktadır. Biyolojik ailesi ile yaşama imkanı olmayan ya da yaşaması uygun görülmeyen çocuklar ise yüksek menfaatleri için uzun süreli bakım modellerinden biri olan evlat edinme ile yaşamını sürdürmesi sağlanmaktadır. Bu hizmete ek olarak aile yapısına en yakın olan ev sisteminde planlanan çocuk evi ve çocuk evleri sitesi de çocuklar için uygun olacaktır.

6.3. Adalet Bakanlığı

Cumhuriyet Savcılığı Çocuk Bürosu Çocuklar hakkında tedbir alınması gereken durumlarda, gecikmeksizin tedbir alınmasını sağlamak, Korunma ihtiyacı olan, suç magđuru veya suça sürüklenen çocuklardan yardıma, eğitime, barınmaya ihtiyacı olan veya uyum güçlüğü çekenlere ihtiyaç duydukları destek hizmetlerini sağlamak üzere, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ve sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği içinde çalışmak, bu gibi durumları çocukları korumakla görevli kurum ve kuruluşlara bildirmek.

6.4. İçişleri Bakanlığı

İçişleri Bakanlığına bağlı olarak Emniyet Genel Müdürlükleri ve Jandarma Genel Komutanlığı kendi içlerinde çocukları korumaya yönelik birimler oluşturmuştur. Oluşturulan bu birimler çocukların suça sürüklenmesi ve şiddetten korunmasını amaçlamaktadır.

- Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde Çocuk ve Gençler Sosyal

Koruma ve Destek Programı (ÇOGEK) oluşturmuştur. Bu program ile çocukların, gençlerin sosyal gelişimini, benlik gelişimini destekleyerek topluma faydalı bireyler olarak yetişmesini sağlamaktadır. Kente göç etmiş, adaptasyon zorluğu yaşayan gençlere yön vermek, dezavantajlı gruplara fırsat eşitliği sağlamak adına sosyal ve eğitim desteği verilmesini amaçlar.

- Jandarma Genel Komutanlığı bünyesinde 16 Nisan 2012 tarihinde suç mağduru, suça sürüklenen çocuk ve aile için şiddet mağdurlarının işlemlerinin yürütülmesi için “Aile İçi Şiddetle Mücadele ve Çocuk Şube Müdürlüğü” kurulmuştur. Aile İçi Şiddetle Mücadele ve Çocuk Şube Müdürlüğü 81 ilde hizmet vermektedir. Bu müdürlük suça sürüklenen ve korunmaya ihtiyacı olan çocukları yasalara uygun şekilde koruyucu ve destekleyici tedbir kararları ile korumaktadır. Müdürlüğün kendi tasarladığı “Toplum Destekli Güvenlik Hizmeti Modeli” kapsamında aile içi şiddet hakkında bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları ile çocukların suç işlemelerinin ve suça maruz kalmalarının önlenmesi gibi çalışmalar yürütmektedir.

6.5. Kalkınma Bakanlığı

Kalkınma Bakanlığı, çocuk ve ergenlere yönelik geliştirilen projelerin değerlendirilmesi ve onaylanması ile yükümlüdür. Çocuk ve Ergenlerde Travmaya Yaklaşım ve Önleme Programı kapsamında Türkiye'de karşılaşılan ya da karşılaşma ihtimali olan şiddet hakkında kurum ve personelleri bilgilendirme eğitimleri tasarlamaktadır. B.M., Dünya Bankası ve UNICEF gibi uluslararası çalışmalara teknik destek sağlamakta ve ülke önceliklerini belirlemekte ve değerlendirme yapmaktadır.

6.6. ALO 183

7 gün ve 24 saat erişime açık olan, mağdur kişinin ulaşabileceği danışmanlık hizmetidir. Şiddete maruz kalmış ya da kalma ihtimali olan kadın, aile, çocuk, yaşlı, engelli bireylerin, yardım ve koruma için arayabilecekleri bir hat olarak Haziran 2004 yılından itibaren hizmet vermektedir. Aile ve Sosyal Çalışma Bakanlığı'na bağlı olarak çalışmaktadır.

6.7. Sivil Toplum Kuruluşları

Çocukta cinsel istismar ile ilgili çalışan kuruluşların sayısı diğer konularda çalışan kuruluşlara göre çok daha kısıtlı ve azdır. Konunun uzmanlık gerektiren bir konu olması, sürekli hizmet verilme zorunluluğu ve alandaki yetişmiş uzman sıkıntısı çekilmesi bu konuda çalışan kurumlarında sayısının sınırlı olmasına neden olmaktadır.

Bu alanda çalışacak kuruluşların özellikle karar verici kurumlara yönelik bilgilenme ve bilinçlenme çalışmaları yapmaları, konu hakkında meslek elemanları, çocuklara ve toplumun tüm kesimlerine bilgi aktarımı ve duyarlılık oluşturma çalışmalarına odaklanmaları ve çalışmalarında süreklilik göstermeleri gerekmektedir. Konu hakkında sayısal verilerin ve kaynakların yetersizliği de bu alanda odaklanılması gereken konuların başında gelmektedir. Sivil toplum kuruluşlarının bu alanda yoğunlaşmaları ve hedeflerini netleştirebilmeleri önemlidir.

Bu konuda çalışan uluslararası kuruluşlar içinde ilk başta Birleşmiş Milletler kuruluşu olan UNICEF gelmektedir. UNICEF çocuk konusunda karar vericilere, topluma bilgi aktarımı yapmak, veri oluşturmak ve işbirliği ağları oluşturmak gibi önemli misyonlarını yerine getirmeye çalışmakta ancak çalışmaları her geçen gün daha da kısıtlı bir duruma dönüşmektedir.

Son dönemde dünyada çok önemli yeri olan ECPAT gibi çocuklara yönelik cinsel sömürü üzerine çalışan kuruluşlar ülkemizde de şube kurmuş ve çalışmalar sürdürmektedir. Save the Children kuruluşu da ülkemizde ofis kurarak çalışmalarını sürdürmektedir. Başka kuruluşlarında küçük çapta çalışmaları olmasına karşın yaygın ve kapsamlı çalışmalar yapılamadığı da gözlenmektedir.

Ulusal kuruluşlar kapsamında ise bu konuda çalışan sivil toplum kuruluşlarının sayısının sınırlı olduğu gözlenmektedir. Bilgi oluşturma, bilgi yayma ve duyarlılık oluşturma konusunda IMDAT gibi çalışan Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Derneği (ÇIIÖD) derneği bu konudaki geçmiş en uzun olan dernektir. Ülke genelinde bu alanda çalışan ve yerel olarak çocuğa yönelik çalışmalar yapan sivil toplum kuruluşlarının olduğu görülmektedir. Bunlara örnek olarak Koruncuk Vakfını ve Nirengi derneğini saymak mümkündür. Son yıllarda işbirliği ağları da oluşmaya

başlamış ancak ülke genelinde kapsayıcı ve yaygın bir ağ konumunda bir yapılanma oluşmamıştır.

Sivil toplum kuruluşları içinde Türkiye Barolar Birliğine bağlı illerdeki barolarda aktif olarak çalışan çocuk hakları merkezleri de hem hizmet verme hem de eğitimleriyle özellikle bu konuda bilgili hukukçu arkadaşların yetişmesine ön ayak olmaktadır. İstismar olgularında ücretsiz avukat atamaları yaparak olaylarda büyük destek hizmeti vermektedirler.

8. ÖNERİLER

- Pedofili oranlarının düşürülmesine yönelik çalışmalar eylemlere ve alanlarına göre iki ana kanaldan sistematik olarak yürütülebilir. Toplumsal alanlarda ve hükümet ya da karar vericiler düzeyinde çalışmalar ile birlikte, eylemsel olarak eğitim faktörünü değerlendirmek önemlidir. Bu alanda çalışan kişilerin farkındalığını, donanımı arttırmak ve toplumsal farkındalığı arttırmak için eğitimler düzenlenebilir.
- Magđur ocugđn tedavi sđrecini hastaneler, özel servis hizmetleri, sosyal hizmet servisleri ve gönüllü organizasyonlar üstlenebilir. Tedaviyi üstlenen kurumlara göre sorumlulukları değişim gösterebilir.
- ocuk istismarı ve ihmali raporlarının incelenmesi ve bakım verilmesinden sorumlu olan Koruyucu Servis Programları; niversiteler, hastaneler ve gündüz bakım merkezleriyle işbirliği kurarak rapor incelenmesinin de ilerisine geçerek tedavide büyük bir rol oynayabilirler.
- Hastaneye bağlı olarak multidisipliner çalışan pediatri, sosyal servis, hemşirelik, radyoloji, sosyal hizmet uzmanı ve istismar koordinatörü şiddetin anlaşılması ve yerel koruyucu servislere ihbarda bulunulmasında önemli rol oynar. Bugünün koşullarında finansman ve kamuoyu yetersizliği sebebi ile ebeveyne destek ve psikolojik yardım verememektedir. Bu yetersizlik giderilirse hastanelerde ebeveynlere ve çocuklara eğitimler verilebilir, gerekli danışmanlık ve psikolojik hizmet sağlanabilir.
- Yargılanmadan ve hukuki işlemlerden uzak olması sebebi ile gönüllü programlara katılım fazladır. şiddetin tedavi edilmesi, öngörülmesi ve koruyucu önlemler alınabilmesi için gönüllü programlar arttırılabilir.
- Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan meslek elemanlarına pedofilinin önlenmesi, bu konudaki yasal mevzuat ve pedofili tanısı ile karşılaştıklarında gerekli yerlere bildirim yükümlülüğü hakkında eğitimler verilmelidir.
- Kamu kurum ve kuruluşlar, yerel koruyucu servisler ve sivil toplum kuruluşları işbirliği içerisinde çalışmalıdır.
- Tedavinin tipi aile yapısına, ailenin ihtiyaçlarına ve tedaviyi sağlayan ekibin koşullarına, kaynaklarına göre değişim göstermektedir. Bu sebepten tedaviden sorumlu ekip magđur ile görüşme teknikleri, vaka yönetimi, istismar tanı kriterleri vb. konular hakkında düzenli olarak bilgilendirici eğitimler almalıdır.

- Herhangi bir kriz anında müdahalenin sağlanabilmesi açısından acil telefon hatlarının etkin bir şekilde çalışması desteklenmeli ve sağlanmalıdır. Bu telefon hatlarında çalışan kişilerin kriz anında sergilemesi gereken tutum ve davranışlar üzerine eğitim alması sağlanabilir.
- Magđur çocuklara sunulan tedavi hizmetleri tıbbi teşhis, tedavi ve bakım evlerine yerleştirmeyle sınırlı kalmaktadır. Kriz anında çocuğa özel bakım, oyun terapisi, bireysel terapi, grup terapisi gibi hizmetler tedavinin etkinliğini artırabilmek için çocuklara hizmet verebilir.
- Çocuğun gelişiminde ve desteklenmesinde aile en büyük etkindir. Bu sebepten ailelere koruyucu ve önleyici eğitimler sağlanabilir. Çocuğun kendini güvende hissedebilmesi için tedavide aile terapisi ve aile yönelimli terapiler tercih edilebilir.
- Çocukların hayatlarının büyük zamanını geçirdikleri yerlerden birisi okullardır. Milli Eğitim Bakanlığı okullarla işbirliği içerisinde çocuklara istismara karşı kendilerini koruma eğitimleri vermelidir.
- Çocuk istismarının önlenmesi ve tespit edilmesinde büyük rol oynayan meslek gruplarından birisi de okul danışmanlarıdır. Çocuğa istismar konusunda bilinçlendirici eğitimler vermesi gerekir.
- Çocuk Esirgeme Kurumunun sorumlulukları yoksul, suça itilen, çalışan, sokakta kalan, istismara maruz kalmış ve korunmaya muhtaç tüm çocuklar gibi geniş bir yelpazeyi içerdii için çalışma alanında eksiklikler oluşmaktadır. Geniş kapsamlı çalışma alanı nedeniyle hizmet kalitesi olumsuz etkilenmektedir. İstismara maruz kalmış çocuklar için özel tedavi, önleyici ve koruyucu merkezler oluşturulabilir.
- İstismara maruz kalan çocuğu ilk fark edebilecek kişiler doktorlar, hemşireler vb. sağlık çalışanlarıdır. İstismarın tanınması, tedavi edilmesi ve ihbar edilmesi için sağlık çalışanlarına özel eğitimler verilmelidir.
- Çocuk istismarının önlenmesi için temeli ebeveyn ve toplum oluşturmalıdır. Ebeveyn ve toplumu bilinçlendirici eğitimler verilmelidir.
- Çocuk istismarı bir suç olarak kabul edildiği için Emniyet Güçleri çocuğa istismar durumunda ne zaman müdahale edecekleri, nasıl yaklaşmaları gerektiği ve magđur çocukla iletişim kurarken nelere dikkat etmelerini içeren özel eğitimler almalıdırlar.
- Çocuklara bedenlerini tanımaları ve sınırlarının oluşturmaları için cinsellik konusunda eğitim verilebilir.

- Cinsel istismar mağduru çocuğun kimsenin ona inanmayacağı yönündeki korkusunun önüne geçmek için, haklarının ne olduğu ve çocuğu koruyan sistemler planlanarak anlatılabilir.
- Cinsel istismarı önlemeye yönelik eğitici çalışmaların ağırlıklı olarak 8-12 yaş aralığını kapsamayı, daha önceki yaş grubunu risk altında bırakacağından okul öncesi eğitim sürecinde de çocuklara bedenlerini tanımaları ve kendilerini koruyabilmeleri üzerine eğitimler planlanmalıdır.
- Tüm yaş gruplarında şiddetin tüm türlerine karşı, maruz kaldıkları anda hayır diyebilmek için çalışmalar geliştirilebilir. Drama çalışmalarının bu alanda kullanılması çocukların empati kurmasını kolaylaştıracığından tiyatrolar düzenlenebilir.
- Farkındalığı arttırmak adına her yaş grubuna uygun olacak şekilde, psikologlar eşliğinde kısa filmler ve kitaplar hazırlanabilir.
- Mağdur olan çocuğun yaşadığı olayı anlatması, yaşadığı travmayı anlamlandırması oldukça zor olabilir. Ebeveyn ve çocuk ilişkisini arttırmak ya da sağlıklı iletişim kurmalarını sağlayacak programların düzenlenmesi ile birlikte olası bir istismar vakasında çocuğun ifade etme becerisi geliştirilebilir.

9. SONUÇ

En iyimser küresel tahminler her 10 çocuktan en az 1'inin cinsel istismara maruz kaldığına işaret etmektedir.

Cinsel istismar dünyanın her yerinde ülkenin gelişmişlik düzeyinden bağımsız olarak büyük bir gerçeklik ile çözülmeyi bekleyen bir sorundur.

2020 yılı TÜİK verilerine ve Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçlarına göre Türkiye'de 22 milyon 750 bin 657 çocuk yaşamaktadır. Bu çocukların en az 2.2 milyonunun cinsel istismara maruz kaldığını zihninizde canlandırmaya kalkıştığınızda bu raporda tartıştığımız konunun önemini ve mahkemelere taşınan vakaların buz dağının ne kadar küçük bir kısmını ortaya çıkardığını daha iyi kavrayacağınızı düşünmekteyiz.

Bu rapor çocuk cinsel istismarı ve cinsel istismarın bir formu olan pedofiliyi tartışmaya, verilerle etki alanını saptamaya, mağdur çocuğun üzerinde oluşturduğu etkiye, hukuk sisteminde konuyla ilgili kanun ve düzenlemelerle birlikte cinsel istismar ile mücadele eden kurum ve kuruluşlara yer vermektedir.

Raporun her bölümünün üzerinde iyice düşünülerek okunması gerektiğine inanmakla birlikte sunulan önerilerin ivedi bir şekilde uygulamaya yönelik projelerinin hazırlanması ve bu süreçte devlet organları ile sivil toplum kuruluşlarının beraber hareket etmesi gerekmektedir.

Her yaştan ve cinsiyetten çocuğu tehdit eden, çocuğun fiziksel ve ruhsal bütünlüğünü ve gelişimini olumsuz etkileyen, yetişkinlik sürecinde etkilerini sürdürmeye devam eden ve istismar edilenin istismar ettiği bu kısır döngüyü bilmek yeterli değildir. Cinsel istismarı önlemeye ve konu hakkında bilgilenmeye yönelik girişimler her yetişkin bireyin çocuklara karşı sorumluluğudur.

Mağdur çocuğun saptanması, destek ve tedavi sürecinde en uygun yöntemlerin çocuğun üstün yararı gözetilerek aktive edilmesi kolluk kuvvetleri, öğretmenler, tıp çalışanları, ruh sağlığı uzmanları, sosyal hizmet personelleri ve yasa koyucu ve yürütücülerinin yükümlülüklerinin ayrılmaz bir parçasıdır.

Cinsel istismara maruz kalanların ve yakınlarının kendini suçlu hissetme, damgalanmaktan korkma, kendilerine inanılmayacağını düşünme, adaletin yerini bulacağına inanmama gibi birçok sebeple bu mağduriyetini kimseyle paylaşmadığı ve destek sürecine başvurmadıklarını göz önünde bulundurarak:

- Ebeveynlerin çocuklarını dinlemesi, çocuklarına güvenmeleri, çocuklarını sürekli yargılayan-suçlayan bir iletişimden uzak durmaları, kendilerini ve çocuklarını cinsellik konusunda eğitmeleri,

- Öğretmen ve sağlık personellerinin iletişim kurdukları ve şüpheli her çocuk için cinsel istismar belirtilerini değerlendirmeleri,

- Ruh sağlığı uzmanlarının önce zarar vermeme ilkesi ile destek sürecini yürütmesi, konu hakkında uzmanlığının yetersiz olması halinde daha yetkin bir uzmana yönlendirme yapması,

- Adalet sağlayıcılarının failin lehine olabilecek herhangi bir karara varmadan önce mağduriyetin gerçek boyutunu ve failin manipülasyonlarını saptamak için ilgili uzmanların görüşünü es geçmemeleri cinsel istismarı önlemede ve cinsel istismar ile mücadelede ilk adımları oluşturmaktadır.

Görüldüğü üzere cinsel istismar olgusunun ve vakalarının farkındalık ile başlayan, eğitim ile devam eden ve mağdurun ikincil bir travmaya maruz kalmasına mahal vermeyen multidisipliner bir yaklaşımla ele alınması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Abel, G.G., Gore, D.K., Holland, C.L. (1989). The measurement of the cognitive distortions of child molesters. *Annals of Sex Research* 2, 135–152.
- Adalet Bakanlığı, 2018. Adli İstatistikler, 2011 - 2018. s.58-63.
- Adalet Bakanlığı, 2019. Adli İstatistikler, 2012 - 2019. s. 57-62.
- Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Yönetmeliği (2021). T.C. Resmi Gazete (31470, 30 Nisan 2021).
- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Çocuk Destek Merkezleri Yönetmeliği (2015). T.C. Resmi Gazete (29310, 29 Mart 2015).
- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (ASPB), Türkiye’de Çocuklara Yönelik Koruyucu ve Önleyici Politikaları Değerlendirme Çalıştayı Raporu. Ankara, 2017
- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Ulusal Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2013). T.C. Resmi Gazete (10722, 16 Haziran 2013)
- Akyüz, A. Çocuk Hukuku, 2010, sf:41, Ankara: Pegem Yayınları
- Alpsoy, A.N., Uluslararası Hukuk Ve Ulusal Mevzuatımız Işığında Mağdur Çocuklara Yönelik Düzenlemeler, TBB Dergisi, 58, 247-263.
- Amerikan Psikiyatri Birliği. (2013). Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal Elkitabı (5. baskı b.). (E. Köroğlu, Çev.) Ankara: Hekimler Yayın Birliği.
- Arnes , A., & Houston, D. (2001). Legal, Social and Biological Definitions of Peophilia. *Archives of Sexual Behavior*, 31(4), s. 333-342.
- ASPB, (2017a). Çocuk Bakım Kuruluşlarında Çalışan Personele Yönelik İstismar ile Mücadele Rehber Kitapçığı. Yayın No:7. Ankara: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı.
- Aşkın Y., Tüm Boyutları ile Çocuk İstismarı 2: Çocuk İstismarı ve İhmali Hukuksal Boyutu, syf: 151, İstanbul: Seçkin Yayınları, 2007
- Barbaree, H. E., & Marshall, W. L. (1998). Treatment of the sexual offender. In R. M. Wettstein (Ed.), *Treatment of offenders with mental disorders* (p. 265–328). The Guilford Press.
- Barth J., Bermetz L., Trelle S., Tnia T. (2013) The current prevalence of child sexual abuse worldwide: a systematic review and meta-analysis. *58(3):469-83*. doi: 10.1007/s00038-012-0426-1.
- Becker, J. V., & Hicks, S. J. (2003). Juvenile sexual offenders: Characteristics, interventions, and policy issues. *Annals of the New York Academy of Sciences*, 989(1), 397-410.
- Cinsel İstismar Mağduru Çocuklara Bakım Kılavuzu, International Rescue Commitee UNICEF, 2015, 1. Baskı.
- Çocuklara Kötü Muamelenin Önlenmesi: Bu konuda Harekete Geçmesine ve Kanıt Toplanmasına Yönelik Bir Kılavuz, 2016.

- Dokgöz, H.ve Saka, N.,E., (2017, Aralık) Çocuk İstismarı ve İhmaline Adli Tıp Yaklaşımı, İzmir Barosu Çocuk Hakları Bülteni, s.25-26
- Erdoğan, A. (2010). Pedofili: Klinik Özellikleri, Nedenleri ve Tedavisi. Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar, 2(2), 132-160.
- Finkelhor, D. (1994). Current information on the scope and nature of child sexual abuse. The future of children, 4 (2), 31-53.
- Gürel, B. (2017, Aralık 15) Çocukların Cinsel İstismarında İyi Hal İndirimi, Hukuki Haber. Erişim adresi: <https://www.hukukihaber.net/cocuklarin-cinsel-istismarinda-iyi-hal-indirimi-makale.5594.html>
- Groth, A. N., & Birnbaum, H. J. (1978). Adult sexual orientation and attraction to underage persons. Archives of Sexual Behavior, 7(3), 175-181.
- Hall, R. C., & Hall, R. C. (2007). A profile of pedophilia: definition, characteristics of offenders, recidivism, treatment outcomes, and forensic issues. Mayo Clinic Proceedings, 82(4), 457-471.
- Hobbs, C. (2007). Child Sexual Abuse: The Problem. In S. R. Meadow, J. Mok & D. Rosenberg, (Eds.). Abc of child protection. (Fourth edition). (pp.42-47). Blackwell Publishing Ltd.
- Howitt, D. (2017). Introduction to Forensic and Criminal Psychology. Pearson.
- Kahn, T. J., & Chambers, H. J. (1991). Assessing reoffense risk with juvenile sexual offenders. Child Welfare: Journal of Policy, Practice, and Program.
- Kobayashi, J., Sales, B. D., Becker, J. V., Figueredo, A. J., & Kaplan, M. S. (1995). Perceived parental deviance, parent-child bonding, child abuse, and child sexual aggression. Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment, 7(1), 25-44.
- Kök, H. (2019). Türkiye’de Cinsel İstismara Uğrayan Çocuklara Yönelik Hizmet ve Uygulamaların Değerlendirilmesi: Bir Model Önerisi.
- Leclerc, B., Proulx, J., & McKibben, A. (2005). Modus operandi of sexual offenders working or doing voluntary work with children and adolescents. Journal of Sexual Aggression, 11(2), 187-19
- Ligiero, D., Hart, C., Fulu, E., Thomas, A., & Radford, L. (2019). What works to prevent sexual violence against children: Evidence Review. Together for Girls. togetherforgirls.org/svsolutions
- Marshall, W. L., Smallbone, S., & Marshall, L. E. (2015). A critique of current child molester subcategories: A proposal for an alternative approach. Psychology, Crime & Law, 21(3), 205-218.
- Özkara, E., Kavaklı, U., Can, İ.Ö., Tepe, İ. ve Özbek, V.Ö. (2011) Çocuklara Yönelik Cinsel İstismar
- INTERPOL and ECPAT International. (2018). Towards a global indicator on unidentified victims in child sexual exploitation material: Summary report. Retrieved from ecpat.org/wp-content/uploads/2018/02/TOWARDS-A-GLOBAL-INDICATOR-ON- UNIDENTIFIED-VICTIMS-IN-CHILD-SEXUAL-EXPLOITATION-MATERIAL-Summary-Report.pdf

- İstismarın Yasal Boyutunun Türkiye Ve Diğer Ülkeler Ile Karşılaştırılması, Adli Tıp Dergisi, 25(1), 11-24
- Pereda N., Gulera G., Forns M., Benito J.(2009) The prevalence of child sexual abuse in community and student samples: A meta-analysis. 29(4):328-38.
- Polat. O. (1997) Vurursan Kırılır, syf: 188, İstanbul: Analiz Yayınları
- Polat, O. (2008) Türkiye’de Çocuk Haklarının Durumu, 2008
- Polat, O. (2021). Klinik Adli Tıp. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Polat, O. (2015). Tüm Boyutlarıyla Pedofili. Adli Tıp Bülteni, 20(1), s. 60-70.
- Polat, O. (2017). Tüm Boyutlarıyla Şiddet. Seçkin
- Polat, O. (2018). Adli Psikoloji. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Polat, O. (2020). Viktimoloji. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Robertiello, G., & Terry, K. J. (2007). Can we profile sex offenders? A review of sex offender typologies. Aggression and Violent Behavior, 12(5), 508-518.
- Salter, A. (1988). Treating child sex offenders and victims: A practical guide. Sage.
- Seidman, B. T., Marshall, W. L., Hudson, S. M., & Robertson, P. J. (1994). An examination of intimacy and loneliness in sex offenders. Journal of Interpersonal Violence, 9(4), 518-534.
- Stoltenborg M., Ljzendorn M., Euser M., Bakermans-Karenenburg J. (2011) A global perspective on child sexual abuse: Meta-analysis of prevalence around the world. 16(2):79-101. doi: 10.1177/1077559511403920
- SzumSki, F. (2014). Measurement of cognitive distortions in child Molesters. Z Zagadnień Nauk Sądowych, (98), 118-137

İMDAT Derneği Pedofili Komisyonu

Prof. Dr. Oğuz Polat - İMDAT Derneği Başkanı

Ayşe Kübra Küçük - İMDAT Derneği Pedofili Araştırma Komisyonu Üyesi

Betül Kayıcı - İMDAT Derneği Pedofili Araştırma Komisyonu Üyesi

Ece Su Topaloğlu- İMDAT Derneği Pedofili Araştırma Komisyonu Üyesi

Hilal Karayazı - İMDAT Derneği Pedofili Araştırma Komisyonu Üyesi

İrem Nur Keskin - İMDAT Derneği Pedofili Araştırma Komisyonu Üyesi

Mahi Aslan - İMDAT Derneği Pedofili Araştırma Komisyonu Üyesi

Mehmet Emin Mansurgüler - İMDAT Derneği Pedofili Araştırma Komisyonu Üyesi

Mısra Köse - İMDAT Derneği Pedofili Araştırma Komisyonu Üyesi

Bu rapor, İMDAT Derneği Pedofili Araştırma Komisyonu tarafından Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 1, 3, 19, 24, 27, 32, 34, 35 ve 39 maddeleri kapsamında hazırlanmıştır.

İstanbul, Haziran 2021

Şiddeti Önleme ve Rehabilitasyon Derneği

@imdatdernek

@imdatdernek

www.imdat.org

infoimdat@gmail.com

